"TĖVYNĖ" SAVAITINIS KRAŠTIS
Leidžiamas Susiv. Liet. Amerikoje.
Išeina kas pėtnyčia,
V. K. Račkauskas, Redaktorius (Editor)
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose..... $1.00
Kitose Viešpatystėse $1.50
Visokiais reikalais kreipdamiesi adresuokite:
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

TĖVYNĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY "TĖVYNĖ"
Published every Friday
By Lithuanian Alliance of America.
A. B. Strimaitis, Sec'y & Business M'gr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States..... $1.00
To Foreign Countries $1.50
All communications should be addressed:
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Lietuvių literatūros BIBLIOTEKA ir tautosakos instituto

No. 25 New York, 19 d. Birželio (June) 1914. Vol. VII
Entered as Second Class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1875.

SLA. SEIMUI PRAĖJUS.

Jau beveik mėnuo, kaip prasidėjo SLA. seimas. Pakalbėsiu apie tai, kas mus laukia ateityje, t. y. ką ir kaip turime veikti musų žmonių ir organizacijos naudai. Prie to, žinoma, turėsiu plačiau komentuoti kaikuriuos seimo nutarimus ir paduoti savo sugestijas tų nutarimų įgyvendinimui.

Pirmoje vietoje pastatysiu seimo priimtąjį 11-tos (ir kitų Red.) kuopos įnešimą rinkti rezoliucijas, kuriose butų reikalaujama Lietuvai autonomija, ir priduoti jas Rosijos Dumai. Pasirodžius šitam seimo nutarimui, vienas-kitas laikraštis, senu savo papratimu, savotiškai ėmė tą musų nutarimą aiškinti. Pasigirdo kalba, buk „tautiečiai vis dar maldavimais nori ką-nors gauti iš Rosijos valdžios!'' Šitokiu aiškinimu norima prirodyti musų politiškasai neva nesubrendimas, naivumas. Pagaliaus prie progos bandoma parodyti, jog toks nutarimas neturįs prasmės. Man kitaip atrodo. Seime aiškiai ir nuosekliai buvo pabriežta, kad historijoje nėra faktų, kad koki-nors tauta butų atsiekusi neprigulmybę prašymų keliu; išaiškinta taipgi, kad revoliucijos keliu negali iškovoti sau neprigulmybės toki tauta, kurioje nėra aiškiai iškilusi tautinė sąmonė. Taigi panašios rezoliucijos, diskusuojamos musų žmonių susirinkimuose, komentuojamos musų laikraščiuose, ir bus vienu svarbiųjų faktorių; juk labai didelė musų žmonių dalis neturi jokio supratimo apie taip svarbų klausimą, kaip tautos savyvalda? Yra ir kita ir-gi labai didelė dalis, kuri užsilaiko visai indiferentiškai, kuriai vis-viena, koki yra šalies valdžia ir koki ji turėtų buti. Tokiems žmonėms išjudinti, prikelti juos iš miego ir reikia panašių įnagių, greta tokių, kaip prakalbos, tinkama literatura ir tt. — Žinoma, galima pasakyti, kad tos rezoliucijos, siunčiamos Dumon, neatsieks savo tikslo. Tą patį ir seimas nuvokė. Vienok tokios rezoliucijos, pasiekiančios Dumą net iš Amerikos, ne sykį galės iškelti diskusijas netik Dumos kuluaruose, bet ir ant tribunos. Kas-gi, pagalios, nežino, kad nuo tos tribunos išreikšti žodžiai išeina į liaudį, į visą šalį ir svarstomuoju nuo tribunos klausimu pradeda įdomauti minios. Visa tai, pridėjus prie to ir laikraštį, privalo sudaryti viešą opiniją, prielankią Lietuvos neprigulmybės klausimui. Tuokart, ir revoliucijai iškilus Lietuvoje, lietuviai turėtų prieš save ne Rosijos gyventojus, bet tik sudemoralizuotą Rosijos kariuomenę.

Toksai rezoliucijų rinkimas palikta seime lyg ir neužbaigtu dalyku. Nenurodyta budo, kaip jas rinkti, nenustatyta laiko, kada ir kam jos turi buti susiųstos. Man rodos, kad tuo dalyku turės užsiimti musų Apšvietos Komisija arba Kankinių Šelpimo Komisija.

Antruoju, taip pat svarbiu dalyku pavadinsiu Prieglaudos Namo klausimą. Seime p. T. Astramskas pranešė, kad jam yra kelių ypatų pasakyta, jog jos paaukos visą savo turtą, jei tik Susivienijimas įsteigs Prieglaudos Namus. Taigi dabar seime išrinktoji komisija privalo išnaudoti visus padorius ir prieinamus budus sukėlimui agitacijos už Prieglaudos Namus; privalo sąžiningai apdirbti planą tokiems namams įsteigti ir užlaikyti ir privalo surinkti reikalingą tam tikslui kapitalą.

Trečias svarbus klausimas — tai imigrantų šelpimo klausimas. Kiek mums žinoma, dabar imigrantų šelpimo klausimas yra netikusiai pastatytas tuo atžvilgiu, kad delei stokos kapitalo negalima įsteigti savo namų, negalime duoti valdžiai tinkamos gvarancijos ir pertai negalima turėti savo atstovo ant Ellis Island. Kad šis klausimas butų tinkamai išrištas ir aprupintas, seimas suprato, kad juo privalo rupinties didžiosios musų organizacijos, turinčios visuomenėje užsitikėjimą. Todel tad išrinkta tam tikra komisija ir pasiųsta į SLRKA. seimą įgaliotiniai, kad ir tą savo kaimyną pri kvietus bendran darban. Abu susivienijimu paskyrė tam tikslui po $250 ir įsakė komisijai kviesti į tą darbą ir kitas musų organizacijas, kaip tai pašalpines draugijas, jų sąjungas ir t. p.

Nemažiaus svarbiu dalyku laikome ir moksleivių fondo įsteigimą. Ikišiol mes rėmėme moksleivius per „Aušrą'', „Paramą'' ir „Valparaiso universiteto liet. draugiją''. (Šįmet nė viena tų draugijų į seimą nesikreipė ir neprašė pašalpos). Nė vienos minėtųjų draugijų nariai nejautė pareigos atsimokėti Susivienijimui už aukas. Ir, teisybę, musų moksleivių, gaudavusių pašalpas iš minėtų draugijų, manyta ir gal dabar dar manoma, jog paėmus pašalpą nereikia jos grąžinti. Tarp musų dar neįsigyvendino supratimas, jog reikia grąžinti kiekviena auka, o ypatingai toki, kaip apšvietos reikalams skiriamoji. Pavyzdžiui, jei „Aušros'' buvusieji stipendiatai butų pasirupinę atsiteisti su „Aušra'', tai ji turėtų nemažą kapitalą ir galėtų nuolatos užlaikyti iš to kapitalo keletą pilnų stipendiatų. Pas mus buvo taip, kad stipendijos priimdinėta, kaipo dovana, kurią organizacija **butinai privalo** suteikti, o ne kaipo laikinę paramą, kurią imantis privalo sugrąžinti, idant ja pasinaudotų ir kiti, paramos reikalaujantie jaunikaičiai. Susivienijimui įsteigus savo stipendijos fondą, tas klausimas ilgainiui bus geriau sutvarkytas. Susivienijimas šelps savo narius-moksleivius, arba neturtingų savo narių vaikus, einančius augštesniuosius mokslus. Tokiu budu Susivienijimas auklės sau ir abelnai lietuvių tautai ateities darbininkus. Dabar SLA. Stipendijos Fonde yra $176.83. S. L. A. narių ir kuopų pareiga butų tą fondą remti. Be to ir patįs moksleiviai, kadir nereikalaujantieji pašalpos, turėtų pananudoti kiekvieną progą, kad tą fondą papildžius ir pagelbėjus Susivienijimui atlikinėti svarbų apšvietos darbą.

Keliolikai SLA. kuopų reikalaujant, prie SLA. įsteigta Kankinių Šelpimo Fondas. Reikia tikėties, kad ir pačios kuopos įnešėjos tą Fondą parems gausiomis aukomis. Dabar tame fonde yra $164.85.

Svarstant Kankinių Šelpimo fondo klausimą, seime skaityta įdomus D-ro Jono Šliupo laiškas, kurio ištraukas, nusišaręs, čia paduodu. Daktaras rašo apie laukiamąją Rosijoje ir Lietuvoje revoliuciją ir pataria mums, amerikiečiams, prie jos prisirengti. Štai to laiško turinys:

„...Tuomi tarpu kįla didelė audros šmėklą musų tėvynėje. Išrodo, kad Duma taps išvaikyta ir kad Makslojijoje ir, žinoma, Lietuvoje umu laiku kils nauja revoliucija. Reikia mums prisirengus buti tą naują revoliuciją sutikti. Reikia ji paremti ne tik žodžiu, bet ir piningu. Reikia, kad seimas dabar paskirtų atsakomą komitetą, kurs, revoliucijai kilus, butų Lietuvių Tautos atstovu Amerikoje ir darytų viską, kas tose aplinkybėse darytina yra. Tegul toks komitetas butų įgaliotas ir aukas rinkti ir organizuoti jiegas pasipriešinimui...

„Jeigu SLA. seimas tokį komitetą dabar parinktų, tad jis turėtų progą musų jiegas organizuoti ir elgtųsi sulig išdirbtos tautiškos programos: reikalautų bent autonomijos su Seimu Vilniuje, reikalautų universiteto Vilniuje ir tikrai lietuviškų mokyklų Lietuvoje. Lietuvos neprigulmybė ar bent savyvalda — butų tai tokio komiteto programas.

„Tokis komitetas turėtų dirbti, kad visos partijos susispiestų kruvon caro jungo numetimui.

„Žodžiu galėčiau daugiau paaiškinti, bet dabar tuomi pasiganėdinu. Sykiu prisiunčiu čekį ant $50 likusių pas mane piningų, surinktų pašalpai, ir tuos piningus prašau skirti rėmimui revoliucijos Lietuvoje, kuri be abejonės neužilgo kils''...

Prie pabaigos paminėsiu, kad seimas įsteigė ir SLA. Literaturos fondą, paskirdamas jam $60 aukų, kurias visados skirdavo a. a. Višteliui. Matomai, kad tokią auką kiekvienas seimas skirs žmonių švietimo reikalams.

Paminėjęs šituos dalykus, kviečiu visus SLA. narius darban. Kaip seimas paskirstė visus darbus komisijoms, pagal jų narių gabumus ir tinkamumą, taip ir mes pasiskirtykime sau darbus ir dirbkime. Tegul 1916 m. seimas randa dar platesnę dirvą svarstymams ir nutarimams; tegul ateinantis seimas pamato, jog SLA. nariai ir dabar veikiančios komisijos atliko didelį darbą lietuvių ir Susivienijimo naudaii!

SLA. narys **Apysenis.**

28-tas ir 1-as Dvimetinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimas, Waterbury, Conn.

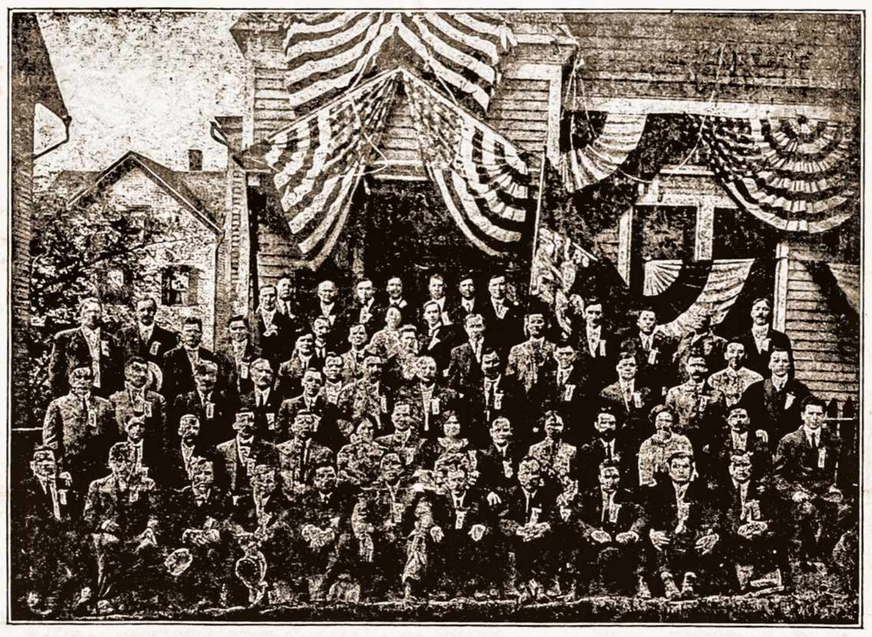

Nuo apačios ir žiurint iš kairės pusės į dešinę: 1 eilėje: Ivaškeviče, Juozapaitis, Vokietaitis, Lučinskas, Valinčius, Ališkevičius, Ambrozeviče, Sekeviče, Reikow, Kondrataviče, Mikalauskas.
2-je eilėje: Petrauskas, Stankeviče, Povilaika, Tareila, Kaminskienė, Strimaitis, Bobinienė, Gegužis, Kukaitienė, Račkauskas, Kupstienė, Mikalauskas, Makoveckas.
3 čioje eilėje: Klimas, Gugis, Varašius, Mikolainis, Širvydas, Stepanaviče, Biržinskas, Skritulskas Sarpalius, Bendoraitis, Čepaitis, Kupstas, Varnagiris, Mažeika.
4-toje eilėje: Balčiunas, Stravinskas, Ažunaris, Dėdynas, Šimkunas, Damijonaitis, Živatkauskas, Valaitienė, Bekerienė, Baiutis, Karsokas, Lazauskas, Naikelis. Montvydas, Astramskas, Šalna.
5-je eilėj: Vilkeviče, Vokietaitis, Žemantauskas, Ramanauskas, Ragaišis, Kulboka, Uždavinis, Laskevičius.

Gyvasai reikalas

GYVASTIES APDRAUDA SUV. VALSTIJOSE.

Gyvasties apdraudos pradžia atsirado Europoje, o Suvienytos Valstijos išplėtojo ją, kas buvo galima prie nepaprastai greito šios šalies gyventojų skaičiaus ir jų turtų augimo.

Europos ir Japonijos gyventojai neša 12 bilijonų apdraudos, o Suvienytos Valstijos — net 25 bilijonus. 1912 metuose šitoje šalyje buvo 112 reguliarių gyvasties apdraudos kompanijų; o 1913 m. jų buvo 250 su 19 bilijonų dol. apdraudos. Aprokuojama, kad 82% nejudinamosios nuosavybės yra apdrausta nuo ugnies, ir tiktai 7% žmonių gyvasties vertybės tėra apdrausta.

1913 metuose fraternalės draugijos išdavė 950,470 apsaugos paliudijimų ant sumos $935,426,-479. Prasidedant 1914 metams, pilnų paliudijimų buvo 7,735,-792 ant sumos $9,322,813,361. Vienais tiktai 1913 metais išmokėta pomirtinės apsaugos $99,-464,361.

„Lietuvos Žinios'' (108) paminėjo musų išleistą brošurėlę „Žinios ir Faktai apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje''. Pabaigoje straipsnio sakoma:

„Šita kningutė, matyti, išleista agitacijos tikslu. Galima tikėt, kaid jinai tą tikslą pasieks. Gal ne vieną abejojantį intikįs prisidėti prie Susivienijimo.

„Dar viena kningutės ypatybė, tai aiškųs, trumpi sakiniai, kaip tik mažiau išsilavinusiems prieinamesni, suprantamesni''.

Pernai buvome išleidę panašią brošiurėlę „Kelį žodžiai apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje''. Jos išėjo 5,000 egzemplioriių ir, kaip parodo faktai iš musų organizacijos augimo, ta maža kningelė žymiai pastumėjo pirmyn SLA. agitacijos darbą. Šitos kningelės, **„Žinios ir Faktai''**, išleista 13,000 egzemplioriių; ji yra daug pilnesnė už pirmąją ir didesnė. Ji susideda iš 32 puslapių, ir joje telpa šitokie skirsniai: 1. — Ką reiškia apdrauda? 2. — Delko reikia apsidrausti? 3. — Įžymių žmonių mintįs apie apdraudą. 4. — Keletas labai liudnų faktų. 5.— Apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. 6. — Delko reikia prigulėti į Sus. Liet. Amerikoje? 7. — Prigulėjimas prie SLA. yra netik naudingas, bet ir pigus 8. — Ką SLA. duoda savo nariams? 9. — Ką SLA. yra padaręs savo nariams ir abelnai lietuvių reikalams? 10. — SLA. užtikrina savo nariams pašalpą. 11. — Kas ir kaip gali prisirašyti prie Sus. Liet. Amerikoje? 12. — Prie užbaigos.

Tose vietose, kur nėra SLA. kuopų, arba kur reikalinga agitacija už SLA., patartina paskleisti šitą musų leidinį. Nėra abejonės, kad žmonės, pasiskaitę apie SLA. ir apsvarstę visas jo gerąsias puses, rašysis prie jo, aprupins savo šeimynas ir save.

Taigi patariame organizatoriams ir šiaip veiklesniems SLA. nariams arčiau apsipažinti su ta kningute ir praplatinti ją tarp musų žmonių.

IŠMOKĖJIMAS PAŠALPOS IR NAUJI SLA. NARIAI.

Kuomet išmokama yra per kuopos iždą pašalpa, ar tai pomirtinė, ar pašalpa ligoje, kuopos valdyba privalo tą faktą išnaudoti kuopos ir Susivienijimo labui. Yra tokių faktų: mirštą moteris, išbuvusi Susivienijime trejetą ar ketvertą metų; jos vyras, įmokėjęs už savo moterį 8 ar 10 dol. išviso, gauna $150, bet pats... prie SLA. nepriklauso ir niekas iš kuopos valdybos narių jo nekalbina priklausyti Juk toks žmogus yra nenaudėlis: jis nori tiktai gauti, o nenori nieko duoti. Jis nor, kąd jam tektų kuodaugiausia, o kitiems jis nieko nenori palikti. Taigi, sulig tokių žmonių — patartina pertikrinti juos, jog jie privalo buti teisingi ir išmaldų iš organizacijos neprivalo imti. —

Arba dar faktas: narys, išbuvęs metus laiko pašalpos skyriuje ir įmokėjęs į tą skyrių $3.60, apsirgo. Jis sirgo du mėnesiu ir 3 dienas. Per kuopos valdybos, pasirašiusios ant ligonių blankos, neapsižiurėjimą, tam žmogui išmokėta $48.oo, o ne $51.oo. Ir štai tas žmogus rašo į Centrą laišką, koliodamas visą SLA., ir Centrą ir kuopos valdybą sukčiais, išnaudotojais, krokadiliais, kad jam neva nusukę $3.oo pašalpos!

Buna ir kitokių, negu tiedu faktai. Ne vienas gavusiųjų pomirtinę ligoje parašo į Centrą jausmingą padėkos laišką, pasižadėdamas buti karščiausiuoju SLA. rėmėju iki gyvai savo galvai.

Prisižiurėjus arčiaus tiems faktams ir kuopoms, iš kurių jie ateina, pasirodo, kad tokie faktai, kaip pirmas ir antras, atsikartoja atšalusiose prie Susivienijimo kuopose, kurių valdyba ir nariai nusimano darą gerą Organizacijai tuo, kad prie jos prikluaso, ir pertai nė nemano savo narių skaičių dauginti. Gyvena apsnudusios, apsileidusios: susirinkimus laiko tiktai tam, kad sumokėjus, tarytum per prievartą, savo mokestis... Apie naujų narių prirašinėjimą ir neužsimink!

Tose kuopose, kur pastebima širdingumas, kaip parodėm trečiuoju faktu, yra visai kitaip. Po kiekvienam išmokėjimui pašalpos, — kaip bematant, prisirašo naujas narių burelis. Tokių kuopų susirinkimuose svarstoma organizacijos reikalai. Tų kuopų nariams yra aiškinama, kad jie, prigulėdami prie SLA. patįs sau, o ne kam kitam, daro gerą. Pertai ir tų kuopų valdybos, išmokėdamos pašalpas, išnaudoja tą faktą ir prikalbinėja naujus narius.

Išmokant pašalpą, kuopa įgauna svarbiausį ir gyviausį argumentą, liudijantį, jog SLA. yra pageidaujama ir naudinga lietuvių draugija.

Šiuo atkreipiame kuopų atidžią į tai, kad jos stengtųsi išnaudoti kiekvieną pašalpos išmokėjimą tam, kad daugiaus kuopos narių skaičių!

IŠ MIRTINUMO STATISTIKOS.

Nesenai Suvien. Valstijų statistikos skyrius, paskelbė labai įdomias žinias apie žmonių mirtinumą Amerikoje. Iš tų žinių pasirodo, jog sveikiausi valstija yra Washington'o, kur iš 10,000 gyventojų 1913 metuose mirė tiktai 83 žmonės. Geriausią pjutį mirtis turėjo North Carolina valstijoje; čia iš 10,000 gyventojų mirė 168. Iš miestų blogiausią vietą užima Memphis, kur iš 10,000 gyventojų mirė 208; geriausiose sąlygose buvo Seatle, Wash., — čia iš 10,000 gyventojų mirė 84.

Pagal miestus, 1913 metuose žmonių mirtinumas buvo šitoks:

miesto vardas	Iš 10,000 gyvent. mirė:
Memphis, Tenn.	208
Albany, N. Y.	198
Baltimore, Md.	185
Pittsburgh, Pa.	171
Cincinnati, Ohio	169
Boston, Mass.	164
San Francisco, Cal.	159
Buffalo, N. Y.	158
Rochester, N. Y.	157
Syracuse, N. Y.	157
Philadelphia, Pa.	157
Chicago, Ill.	151
Los Angeles, Cal.	150
St. Louis, Ill.	149
New York, N. Y.	143
Cleveland, Ohio	142
Omaha, Nebr.	139
Denver, Colo.	137
Milwaukee, Wis.	127
Portland, Ore.	95
Spokane, Wash.	89
Seatle, Wash.	84

ŽINYNAS.

KAS TAI YRA MEKSIKA?

(Žiur. „Tėvynės'' N 23).

Suvienytų Valstijų kapitalistai nuo kelių-dešimtų metų su didžiausiu godumu eina į Meksiką ir įdeda savo kapitalus į įvairiausias pramonijos šakas. Jie užkariavo tos šalies mineralų kasyklas, geležinkelius ir pirklybą. O Meksikos gyventojai daug perkentėjo, dabar kenčia ir dar ilgai turės kentėti.

Mokslo vyrai Meksikoje atranda labai didelius ir stebėtinus senovės kulturos palikimus; atkasta dideli ir gražųs miestai, kurių triobėsiai ir kapinės savo dailumu visai prilygsta senovės Aigypto, Babylono ir Indijos gražiems triobėsiams. Vienas autorius šitaip rašo apie Meksikos užkariavimą kardu ir „Dievo žodžiu''.

„Iš nesuskaitomų sarkofagų ir nekropolių pasikelia užkankinti žmonės ir da sykį liudija priešdre bančią ir pasibaisėjimo apimtą žmoniją apie žiaurumą ir neteisingumą kruvinų karių, sugyvenančių su iškilmingai giedamu „Te Deum laudamus...'' Iš-už skaidrių vėliavų iš inkvizicijos procesijų, iš-už tirštų dumų šv. brolijų laužų pasirodo skaisčiausie senovės šventnamiai...

„Karės kardas ir fanatiški ispano vienuolio pamokslai buvo labiau pragaištingi, negu džuma. Džuma palieka nors kokį gyvybės ženklą, — o jie, tarsi ugnis šiaudus, viską išdegino, o jų laimėjimais pasinaudojo jaguarai, vampyrai, tarantulos ir gyvatės... Nelaimingoji šalis! Visas jos gyvenimas susikoncentravo keliose provincijose, kur ant dviejų milijonų europiečių, išpuola 12 milijonų indijonų ir maišyto kraujo žmonių...

„...Nesykį iškildavo meilė liuosybės ir neprigulmybės. Visa krauju užlieta Meksika pakildavo prieš žmogžudžių įsimaišymą į jos liudną likimą ir stengėsi numesti nuo savęs svetimą jungą. Taip, vadovaujant pusiau indijonui Benitui Huarez'ui, meksikiečiai išvijo iš savo šalies neprašytą imperatorių Maksimilijoną. Porfirui Diazui valdant šalį kovota su atėjunais iš šiaurės...

„Dabar Meksikoje apsireiškia du krypsniu, tarp kurių nieko nėra bendro. Ilgas Porfiro Diazo viešpatavimas, užtikrinęs gyventojams santaiką, sutvėrė savystovią ir išmintingą inteligentiją, kurios atstovai lavinosi užsieniuose. Ta inteligentija dar neįsigyveno liaudyje, bet jos darbų vaisiai jau apsireiškė literaturoje ir kovoje su lendančiais į Meksiką Amerikos pramoninkais. Visa-gi likusioji indijonų ir metisų masa, tai yra beveik šešios septintosios visų gyventojų dalįs, nusigyvenusi ir sugyvulėjusi per alkoholizmą, yra tokiame pat padėjime, kaip ir tada, kada Meksiką užkariavo Cortez.

„Meksika nėra tai Ispanijos šalis, kaip kad Centralės Amerikos respublikos. Tai — šalis išgimusių indijonų. Čia net maišyto kraujo žmonės vadina save „indio''. Minėtų respublikų miestuose gyvena baltieji žmonės ir brangina savo kraują; indijonai-gi slapstosi giriose ir visai nenori susiartinti su kastiliečių ainiais. Meksikoje-gi visi miestai yra indijonų apgyventi. Po plačių ir į cukraus galvą panašių skrybėlių, vadinamų „sombero'', jųs visados pamatysite indijono azteko veidą. Jų visur yra — ir kariuomenėje ir administracijoje. Prie raudonveidžių kilmės priklausė ir buvęsis prezidentas Porfirio Diaz. Ispanų kilmės kreolai yra laikomi, kaip ir francuzai iš Provansalio arba „yankee' iš Suv. Valstijų. Kaimiečiai — tai vis aztekų liekanos. Tarp kaimiečių galingiausiu valdovu yra kuningas, kurs, nežiurint to, kad turi nemenkus įplaukimus, neišmoko dar nė prausties, nė švariai užlaikyti sa-

vo bustą. Įplaukimai-gi jų yra labai geri, ką parodo kadir tokie faktai: nesenai pasimiręs Mexico City arcivyskupas paliko turtų 20 milijonų dolarių; Oataki arcivyskupas paliko turtų 15 mil. dolarių vertės; tulas kuningas iš Teguantepeko, išleisdamas už vyro savo giminaitę-gaspadinę, davė jai pasogos tiktai... pusantro milijono dolarių. Žinoma, patįs parapijiečiai nėra turčiai: jie maitinasi raudonaisiais pipirais ir geria bjaurų „pulke''.

„Šalis yra tiek turtinga, kad lengvai galėtų išmaitinti dešimtį sykių daugiau žmonių, negu dabar yra Meksikoje gyventojų. Toje respublikoje sutilptų penkios Francijos, ir jos žemė turi visus klimatus: šaltą, karštą ir vidutinį. (Dar bus.)

KAIP ŽMONĖS GERIA.

Žemiaus paduotosios skaitlinės parodo, kur ir kiek žmonės geria.

1910 metuose visame pasaulyje pagaminta alaus 6,665,504,012 galionų, o 1911 metuose — 7,-193,092,896 gal., arba ant 527,-588,884 galionų daugiau.

1911 metuose alaus pagaminta įvairiose šalyse šitiek:

šalįs:	galonų:
Suvien. Valstijos	1,633,764,000
Vokietija	1,431,936,000
Anglija	1,293,886,000
Austro-Vengrija	562,540,000
Francija	394,724,000
Belgija	363,000,000
Rosija	222,200,000
Šveicarija	64,900,000
Švedija	64,900,000
Danija	61,600,000

Tais pačiais metais pagaminta ir sunaikinta vyno ir kitokių gėrimų:

šalįs:	galionų:
Francija	999,990,000
Italija	930,000,000
Ispanija	367,358,000
Algerija	194,326,000
Rosija	94,600,000
Vengrija	84,200,000
Argentina	79,090,000
Austrija	63,800,000
Portugalija	62,700,000
Čili	61,600,000
Vokietija	57,200,000
Graikija	48,400,000
Rumunija	39,600,000
Suv. Valst.	29,700,000
Bulgarija	28,600,000
Turkija	28,600,000
Šveicarija	21,120,000
Serbija	9,900,000
Brazilija	7,700,000
Uruguay'us	5,280,000
Australija	4,620,000
Peru	4,180,000
Tunis	3,300,000
Cape kolonija	2,860,000
Luxenburg	1,870,000
Bolivia	1,760,000
Mexico	638,000
Persija	132,000
išviso	3,224,124,000

Jurų milžinas „Vaterland''.

New York. — Dabar jurose plaukia keletas milžinų-laivų. Tokiais laikoma „Imperator'', „Lusitania'', „Mauretania''. Nesenai nuleido laivą „Aquitania'' ir „Vaterland''. Pastarasis priklauso turtingiausiai laivų kompanijai — „Hamburg-American Line''. Tai yra tikras biblijos „leviatonas''. Jame gali sutilpti 6,000 žmonių ir jo užlaikymui bei tvarkos dabojimui reikia 1,235 žmonių. „Vaterland'' šiomis dienomis atplaukęs į New Yorką, turi 950 pėdų ilgio; pastatytas ant galo jis butų ant 200 pėdų augštesnis už augščiausįjį pasaulyje budinką „Woolworth Building'' New Yorke. Jo plotis — 100 pėdų; talpina savyje 58,000 tonų; gali eiti po 26 mylias (mazgus) per valandą; turi devynias lubas, sujungtas įvairiomis kilnojamomis mašinomis. Ant laivo visur vartojama elektra: įtaisyta 15,000 elektrikinių lempų. Visur yra telefonai ir varpeliai. Ant laivo yra 160,000 įvairiausių daigtų, reikalingų pasažieriams ir tarnautojams. Visa tai sveria 85,000 svarų. Čia yra 10,-000 priegalvių (padušků), 5,000 paklodžių, šimtai kilimų (rugs, carpets), 30,000 rankšluosčių, 45,-000 servetaičių.

Centralėje laivo valgykloje gali pietauti 800 žmonių. Ant „Vaterlando'' yra 8 virtuvės, 52 virėjai, 5 duonkepiai, 36 lakejai, 350 tarnų, 3 gydytojai su 3 pagelbininkais, viena seselė, trįs telegrafistai, trįs telefonistės, 1 stenografas, vienas pirtininkas, daržininkas ir tt.

SLA. Reikalai

IŠ SLA. KUOPŲ GYVENIMO.

Naujos kuopų valdybos.

197 kuopos, Cedar Rapids, Iowa: pirmininkas — Kaz. Minelga, 917 So. 2nd str.,; prot. sekret. — Ant. Zairis, 917 So. 2nd str.; fin. sekret. — Juoz. Petrila, 1815 — 5th str.; iždin. — Nik. Savickas, 1152 F. Ave.; iždo globėjai — Ant. Aisenas, 917 So. 2nd str. ir Juoz. Brazis, 405 6th str. E.

46 kuopos, Terre Haute, Ind.: pirmininkas — P. Žalnieraitis, 2605 N. 15½ str.; vice-pirmin.— J. Stasionis, Box 213, West Terre Haute, Ind.; protok. sekret.— V. Povilaitis, 1445 — 3rd Ave.; fin. sekret. — Aug. Andriukaitis, Box 213, West Terre Haute, Ind.; iždin. — R. Veličkienė, 1201 Elm str.; iždo globėjai — K. Povilaitienė, 1445 — 3rd Ave. ir V. Kalinauskas, 1219 Elm str.; orfganizatorius — Adol. Zaikauskas, 615 N. Second str.

NAUJOS KUOPOS.

Chicago, Ill., susitvėrė nauja Susivienijimo kuopa **iš 15 narių.** Organizatoriai — **Ig. Šegamogas** ir **M. A. Šarka.**

Maryville, Ill., 3 d. birželio susitvėrė nauja SLA. kuopa **iš 26 narių.** Organizatorius — **Vincas Katilius.**

Crystal Falls, Mich., pasidarbavus vietos žmonėms ir organizatoriui Ad. Kazakevičiui, 1 d. birželio susiorganizavo nauja S. L. A. kuopa iš 10 narių.

Prie 140 SLA. kuopos, Charleroi, Pa., prisirašė 5 nauji nariai.

IŠ KUOPŲ NUTARIMŲ.

SLA. 57 kp., Worcester, Mass., susirinkime 7 d. birželio, 1914, susekė, kad narys Jonas Bajerčius nuskriaudė kelis SLA. 57 kp. draugus, kaip tai: nuo D. T. Stankaus paėmė laikrodėlį vertės $27.00; Antano Bendziuno paėmė bankos kningeles ir išėmė $50, ir nuo siuvėjo J. Klimo paėmė siutą; taipgi ir mažesnių šelmyščių pridirbęs, prasišalino iš Worcester, Mass. Taigi kuopa savo susirinkime nutarė prašalinti iš kuopos ir iš SLA. Centro Kningų, nes jis atliko juodą darbą. Meldžiame visų SLA. narių, gal kas žino, kur tas žmogus randasi. Malonėkite pranešti žemiaus nurodytu adresu. Jis paeina iš Naumiesčio apskr., Plokščių val., Vidgirių kaimo, apie 6 pėdų augščio, apvalaus veido, baltas, laibas, sveria 160 svarų. Adresas: J. K. Karazija, 55 Endicott st., Worcester, Mass.

Kuopos vadyba:

Pirm. — **P. A. Dėdinas,**
Rašt. — **J. K. Karazija,**
Iždin. — **J. Raukštis.**

LAIŠKAS Į SLA. SEIMO DELAGATUS.

Scranton, Pa.,
Birželio 13 d, '14 m.

Gerbiamieji sągentainiai!

Seimui Waterburyje, Conn., bebujojant, malonėta įnešti mintį, kad man, šale p. Šerno ir d-ro Basanavičiaus, reikią suteikti garbės sąnarystę.

Aš garbės nejieškojau, nė nejieškau. Ir suteikimas garbės sąnarystės man didelio džiaugsmo nepadaro, ir štai kodel.

Nė p. Šernas nė d-ras Bas. neprasikalto nė tamsioms minioms, nė tų minių atstovams, kuningams. Su manimi-gi kas kita. Prieš mano darbų laikmetį niekas nebuvo išdrįsęs užkabinti širšų kulę, beje prietarų lizdą. Žinote patįs, kad tokiame atsitikime širšos užpuola ir gilia, kaip ir kur gali. Nenuostabu, kad ir dabar, man garbės sąnarystę suteikdami, pajudinote dar labiaus širšų lizdus.

Nesakau jau nieko apie kuningus. Jie pratę yra nuo senai mane dergti. Na, ir užsipelniau. Nesa kas-gi kitas per 30 metų atrodinėjo jų politiką užgrobti valdžią, paglemžti turtus, valdyti minias be kontrolės, jeigu ne aš? Kas kitas išleido raštus ar žodžiu drįso atrodinėti nuoamžines nuoskaudas Lietuvių tau tai daromas „Dievo atstovų'', jeigu ne aš? Kas gynė nuo 30 metų laisvąjį žodį, draugijų laisvumą, persitikrinimų laisvę, jeigu ne aš? Kas kitas drįso kalbėti apie tikėjimo laisvę, apie reikalingumą kontroliuoti bažnytinius turtus, apie blėdingumą pobažnytinių mokyklų, — jeigu ne aš? Kas kitas užtaravo nuolatos reikalingumą tautos savistovumo, lietuviškos respublikos, nepriklusmingumo nuo Romos, jeigu ne aš? Tad priešginybė kuningų man ir mano šeimynai esti, kaip ir kiekvienam Lietuviui, suprastina.

Kada, bėgant laikui, dirva darbams pasiliuosavo ir tapo nuo stambesnių usnių apvalyta, atsirado įvairios srovės Lietuvių tarpe, ir tarp tų srovių nemenką rolę lošia Lietuviai socialistai. Socialistai kaip socialistai. Tarp jų turime atdalas: vieni tautininkai, kiti kosmopolytai; vieni jaučiasi lietuviais beėsą, kiti nesižino, kas jie; vieni mano, kad reformų, evoliucijos keliu prieis žmonija prie ko geresnio, darbininkų klasei prasilavinant, kiti-gi nelaukia prasilavinimo, netiki į doros dėsnius, o užtarauja prievartą, platina neapykantą ir kerštą, sabotažą, arba naikinimą samdytojų turto. Tie tai žmonės giriasi, kad jie darbininkus vedą į dangaus karaliją, kur nereikia mokėti remeslų, nereikia pirklybos, nereikia nieko kaip tik socializmo, kurs ėsąs, visa sociologija. Ir kas-gi stoja prieš tokias nesąmones, jeigu ne aš? Ir už tai susilaukiau nuo jų paplavų. Žinoma, jų akyse aš nieko nepadariau Lietuviams, kaip tik skriaudą, ypačiai primindamas, kad be doros pagrindo niekas kilto negali buti atsiekta. Kam kaltinti valdžią, čion Amerikoje, kada tą valdžią pats gyventojai išsirenka? Koki žmonės, tokia ir valdžia. Juk čion ne despotizmo, bet demokratijos šalis. Reikia tapti ukėsais ir dirbti kaip šviesiems ukėsams priguli.

Bet yra dar didokas skaičius Lietuvių, susispietusių į SLA., ir tie dirba ramų kulturos darbą. Jie tęsia toliaus, kas nuo senai pradėta. Jie platina tikrąjį liaudies susipratimą, ir ant tų liaudininkų darbo remiasi tautos ateitis. Per triusą, apšvietą, organizaciją tikimasi susilaukti netik gerovės atskiriems žmonėms, bet ir Lietuvių tautos nepriklusmingumo — lietuviškosios respublikos.

Iš šitų tautiečių rankos **nesigėdžiu** priimti garbės sąnarystę, ir kaip dirbęs, taip toliaus dirbsiu, nors priešams mano darbas išrodo ėsąs „šašu ant Lietuvių tautos kuno''. Ateitis parodys, kas svarbesnis musų gyvenime, evoliucija ar revoliucija.

Jonas Šliupas.

Peržvalga.

:: **Iš SLR-KA. Seimo.** Mums išvažiuojant iš Waterbury'jo, atvažiavo SLR-KA. seimas, kaip jau paminėjome pereitame „Tėvynės'' numeryje.

Seimas, kaip rašo „Lietuva'', buvęs labai triukšmingas, be tvarkos ir pilnas agitacijų.

Čia paminėsime svarbiausiuosius seimo nutarimus: 1. — Įvesti ligos pašalpą 4-rių skyrių: $3.50, $7.oo, $10.50 ir $14; 2. — Įvesti naują apsaugos skyrių ant $750; dabar SLR-KA. turi šituos apsaugos laipsnius: $150, $250, $500, $750 ir $1,000; 3.— Organizuoti apygardos (kaip ir SLA. apskričiai); 4. — Pirkti New Yorke arba Brooklyne savo namus; 5. — Prisidėti prie S. L. A. imigrantų šelpimo reikaluose ir tam tikslui paskirta $250.oo; 6. — Sekretoriui pakelti algos iki $1,200 metams; 7. — Organu palikti „Draugą'', kurį nariai gali gauti už 75 c. metams.

Iš „Lietuvos'' matome, kad seime buvę nemaža triukšmo delei to, kad nepripažinta delegatu p. Dundzila, Shenandoah'rio parapijos prezidentas; dvasiškasis vadovas kun. Dumčius radęs jį esant bedieviu. Nesmagumų buvę ir delei 101 kuopos atstovų (iš Chicagos) kun. Kemėšio ir Pilecko. Kuopa tegalinti siųsti vieną atstovą, o atsiuntė du: pilną narį Pilecką ir kun. Kemėšį, neišbuvusį nariu 6 mėnesių. Po ginčų ir slapto balsavimo kun. Kemėšiui pripažinta delegato tiesos, o p. Pileckui liepta važiuoti namol.

„Draugo'' N 24-me perpsuadinta Centro Sekretoriaus p. Vasiliausko raportas, iš kurio matoma, kad SLR-KA. narių turi šitiek: I skyriaus — 7,559; II skyr. — 87; II — sk. — 202; IV skyr. — 7 ir vaikų skyriaus — 885, arba išviso — 8,740. Nuo pereitų metų seimo iki šitam seimui narių pasidaugino ant 1,480. Įplaukimų per 1 metus laiko buvo $20,221.17, o išlaidų — 13,579.40. Dabar SLR-KA. turtas siekia $45,557.29.

Pastebėtina tas faktas, kad, svarstant organo klausimą, kun. F. Kemėšis priridonėjo „Kataliko'' netinkamumą net tuo, kad vienas jo leidėjų, p. St. Tananeviče yra SLA. nariu ir buvo vienoje musų komisijų. Ištikrųjų, keistas argumentas! Kažin, ką kun. F. Kemėšis pasakytų apie tas lietuvių parapijas, kurių klebonai priklauso prie SLA., kaipo prie tvarkios, pažangios ir kulturinės organizacijos? Kiek mes žinome, tai tose parapijose žmonės sutikime gyvena, savo dvasiškus ganytojus gerbia už jų šviesų protą ir bepartivumą.

***

:: **Boikotas Panamos parodai.** Kaikurie religijiniai laikraščiai ir draugijos, kaip rašo „Independent'', stengiasi diskredituoti buvusįjį Rymo majorą Nathan'ą, kurs dabar yra Amerikoje. Italijos valdžia siunčia jį Italijos atstovu į Panamos parodos komitetą. O jis, mat, yra... žydas ir, tur buti, masonas. Minėtieji laikraščiai ir draugijos nori priversti Parodos Komitetą nepriimti Nathan'o į savo tarpą. Jei nebusią taip padaryta, kaip to reikalauja katalikai, tai yra jei Nathan'as busiąs priimtas į parodos komitetą, tai busią blogai ir pačiai parodai. Jau dabar visiems katalikams išsiuntinėta aplinkraščiai boikotuoti Panamos Parodą, ir tai delto, kad Italija paskyrė žmogų, kurs Amerikos katalikams yra „persona non grata''.

***

:: **Iš darbininkų karės lauko.** Jau rašėme apie Colorado valstijoje išklausią karę tarp darbo ir kapitalo. Čia dar sykį prie to sugrįžšime.

Colorado angliakasyklose dirba 36-ių tautų žmonės, tarp jų: lietuviai, lenkai, assyrai, armėnai, graikai, bulgarai, rusai, kroatai... Mažiau negu 30% vartoja anglų kalbą ir tiktai apie 10% priklausė prie unijos pirm streiko. Įdomus yra tas apsireiškimas, kad Colorado valstiją visai užviešpatavo „Colorado Fuel and Iron Company'' bosai, nors toje valstijoje žmonės turi visas teises: referendumą, iniciativą, valdininkų atšaukimą, moterų **balsavimą.**

Valstijos gubernatorius, pareikalavus kasyklų savininkams, sušaukė miliciją. Kad apmokėti milicijai — reikia pinigų, o legislaturos posėdžių tuo tarpu nebuvo, tad gubernatorius neturėjo tiesos panaudoti pinigus be valstijos žmonių atstovų patvirtinimo. Tad gubernatorius išleido tam tikrus banknotus, už kuriuos davė gvarantiją privatiškieji turtai, taigi tos valstijos kapitalistai, kurių kasyklose iškilo streikas. Kadangi ne visi milicijos žmonės atsiliepė į gubernatoriaus pakvietimą, tad jų vieton imta ir šiaip kasyklų bei įvairių ofisų drabininkai. Taip, pvzd., Ludlow'e tulas kapitonas Carson turėjo po savo vadovyste 130 žmonių, iš kurių 30 buvo tai kasyklų sargai, 70 — klerkai, mašinistai ir bosai, o likusisieji 30 — milicijantai.

Ludlow'e, kur buvo didžiausios skerdynės, majoru buvo ir yra paprastas saliunininkas iš Denver'o. Leitenantas Linderfelt, per kurio kalčią sudeginta moterįs ir kudykiai, yra žinomas, kaipo žmogus, „pažymėto charakterio''. Jis buvo vienas kasyklų sargų ir jis su mušketu suskaldė galvą streikierių vadovui, graikui Louis Tikas'ui.

***

:: **Įdomi iškasena.** Berlino geologiško instituto (prie Berlino universiteto) profesorius Dr. Hans Reck Rytinėje Afrikoje iškasė senovės žmogaus kaulus, palaidotus drauge su dideliausio mamonto kaulais; šito pastarojo, t. y. mamonto, vienas tik dantis buvęs 10 pėdų ilgio.

Dabar Dr. Reck savo paskaitoje prirodinėja, kad tas žmogus, kurio groblus (skeletą) jis parsivežė į Berliną, pasimirė 150,000 metų tam atgal. Kaukuolė, anot eksperto, tyrinėjusio ją del Lonodono „Times'o'', yra labai įdomi ir stebėtinai puikiai užsilaikiusi. Ji yra pailga ir siaura, su negro žiaunimis, pakaušis gerai išsivystęs. Šonkauliai ir krutinė panėši bezdžionei, bet nėra jokios abejonės, kad tai žmogaus buta. Ant kaklo buvo stori ir tvirti raumens, ir tasai žmogus negalėjęs vaikščioti išsitiesęs. Visi 36 dantįs labai gerai užsilaikę. Ant dantų esama ženklų, lyg tie dantįs butų buvę plombuoti. Iš nosies, akių duobių ir kitų kaukuolės ypatybių sprendžiant, tas senovės žmogus turėjęs buti panašus į Afrikos bušmeną.

Toje vietoje, kur tas žmogus rastas, kitą gadynę yra buvęs ežeras, ir Dr. Reck spėja, kad jis buvo nuskendęs. Laipsniškai kunas apnešta smiltimis bei kreida, kas per ilgą šimtmečių eilę persimainė į uolą, kurioje to žmogaus liekanos ir surasta (žiur. „Current Opinion'' June, 1914).

Statistikos klausime.

(Atsišaukimas.)

Pirm kelių savaičių buvau paskelbęs laikraščiuose, kad renku statistikos žinias iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. Tų žinių reikia Spaudos Draugijos Statistikos Komisijai ir mano rengiamam veikalui „Amerika''. Paskelbęs pirmąjį atsišaukimą laikraščiuose, išsiuntinėjau apie 400 laiškų su tam tikromis blankomis į įvairias lietuvių kolonijas ir iš daugelio vietų jau gavau atsakymus, bet toli gražu ne iš visų vietų.

Žemiaus paduodu sąrašą tų vietų, iš kurių gavau jau statistikos žinių ir prie progos tariu ačiu visiems viengenčiams, kurie pasirupino tas žinias surankioti, surašyti ir prisiųsti.

Statistikos blankos sugrįžo iš šitų miestų:

Beloit, Wisc.; Bellevue, Alberta, Canada; Budrine, Pa.

Charleroi, Pa.; Cedar Point, Ill.; Cherry, Ill.; Chester, Pa.; Cle Elum, Wash.

Duquesne, Pa.; Danbury, Conn.; Dorrisville, Ill.;

East Chicago, Ind.; E. Millinocket, Me., E. Cambridge, Mass; E. Arlington, Vt.; E. Vandergrift, Pa.

Farmington, Ill.

Hudson, N. Y.; Harrisburg, Ilinois.

Johnston City, Ill.

Ledford, Ill.; Livingston, Ill.; La Porte, Ind.; Long Island City, N. Y.; Lorain, Ohio.

Millinocket, Me.; Martindel, Pa.;

Oglesby, Ill.

Portage, Pa.

Saline, Ill.; St. Joseph, Mo.; Spring Valley, Ill.; Standart (Granville, Seatinville), Ill.; Saginaw, Mich.; South Fork, Pa.

Taylor Springs, Ill.

Warson, Ill.; Wilkes Barre, Pa.

Valparaiso, Ind.; Vandergfirt Heights, Pa.; Vandergrift, Pa.

Taigi gauta žinių tiktai iš 41 vietos. Todel atkartotinai meldžiu gerbiamųjų skaitytojų prisidėti prie musų statistikos rinkimo. Tai yra didelis darbas, kurio vienas žmogus niekados atlikti negali be kolektivės kitų žmonių pagalbos. Patartina butų žinių rinkėjams atsikreipti ar tai į vietos lietuvių kuningą, ar gauti iš parapijos komiteto atskaitas, iš kurių butų galima susekti labai daug įdomių žinių. apie ekonominį musų žmonių stovį: uždarbiai, pragyvenimas, bizniai, nuosavybė ir tt.; nemažiau svarbu yra gauti kuopilniausių žinių iš kulturinio gyvenmo: ar yra mokyklos? kiek lietuvių lanko parapijines ir valdiškas mokyklas, kokios yra draugijos ir t. p. Aš neabejoju, kad kiekvienas gerai pažįstąs savo miesto lietuvius (taip pat ir musų bažnyčių klebonai) neatsisakys tokių žinių suteikti.

Surinkęs žinias iš paminėtų 41 vietos, pastebėjau labai įdomius išvedimus kaslink musų žmonių ekonominio ir šeimyniško gyvenimo. Tad kiek tai mums butų naudos, jei galėtume surinkti žinių iš visų vietų, kur lietuviai gyvena! Todel dar sykį karštai meldžiu geros valios viengenčius nepatingėti parinkti statistikos žinias, nes tai bus daroma ne man asmeniškai, **bet visiems lietuviams, o ypatingai amerikiečių naudai.**

Atkartoju klausimus, į kuriuos statistikos rinkėjai teiksis atsakyti:

1. — Miesto vardas; valstija;

2. — Kiek lietuvių gyvena? Kiek tarp jų šeimynų; kiek pavienių? (vyrų? merginų? vaikų — jei galima sužinoti?)

3. — Kiek ir kokie lietuviams priklauso bizniai? Jų (biznių) vertė?

4. Koks skaičius lietuvių turi nejudinamą turtą? Koki, maždaug, jos vertė?

5. — Ar yra parapija ir kada susitvėrė? Kas yra kuningu? jo adresas? (Čia gera paminėti, ar yra parap. mokykla ir kiek joje vaikų mokinasi).

6. — Ar yra lietuvių daktarų, advokatų ir tt? Jei yra, tai padouk jų adresus.

7. — Kokios yra draugijos? Kiek jos turi narių? Kiek jos turi turto?

8. — Kokie žinomi vietos veikėjai-lietuviai?

9. — Kokius darbus daugiausiai lietuviai dirba?

10. — Kokie, vidutiniškai imant, lietuvių uždarbiai?

11. — Ar yra kokios darbininkiškos organizacijos, unijos ir t. p.? Ar daug lietuvių prie jų priklauso?

12. — Kiek, abelnai imant, reikia vieno žmogaus-darbininko pragyvenimui?

Prie tų klausimų galima pridėti ir daugiau, jei žinių rinkėjai matytų reikalingu tai padaryti. Čia paduota tiktai tie klausimai, kuriuos parinkau, kaipo pamatinius, statistikos rinkimo darbui.

Tikiu, jog šis mano atsišaukimas atneš savo vaisius.

Medžiagą meldžiu siųsti šiuo adresu:

V. K. Račkauskas,
Madison Sq. Station, Box 204,
New York, N. Y.

P. S. Pirmąjį mano atsišaukimą maloniai atkartojo ir parėmė, kiek teko man pastebėti, šitie laikraščiai: „Vienybė Lietuvninkų'', „Ateitis'' ir „Laisvė''. Šiuo meldžiu visų musų laikraščių paremti šį statistikos rankiojimo darbą ir atkartoti viršiaus paduotuosius klausimus.

Beto, gera butų gauti paveikslėlius lietuvių viešųjų įstaigų, kaip tai „Tautiškų Namų'', redakcijų, bažnyčių ir t. p. Paveikslai patilps kningoje „Apie Ameriką''. **V. K. R.**

LIETUVIAI AMERIKOJE

NEWARK, N. J.

Koncertas. Birželio 13 d. Newark'e, „Lietuviškoje Svetainėje'' (180 New York Ave.) buvo „Lietuviškos Muzikos Konservatorijos mokinių Newarko skyriaus'' koncertas. Koncerte dalyvavo šitie mokinai: Kralikauskas Juozas (jaunas berniukas), Vaškevičiutė Barb., Radzevičius Antanas, Bradunienė Marė, Radzevičiutė Marė, Medelis Adomas (iš New Yorko), Rimkus Pranas (iš Brooklyno), Zazulak Mikas (iš New Yorko) ir A. Radzevičiaus vedamas Newarko choras.

Programe buvo veikalai šitų kompozitrių: M. Petrausko, Schumann'o, Moniuškos, Denzos, Chopin'o, Verdi, Bizet'o, Lange, Gounod'o ir dvi tautini daineli (Oi, liudna, liudna ir Kanapėlė) A. Radzveičiaus suharmonizuotos.

Abelnai, koncertas labai gražiai pavyko. Krulikausko tėvas iš dėkingumo už gerą mokinimą paaukojo p. M. Petrauskui gyvų gėlių bukėtą. Gėlių gavo ir Krulikauskutis, nes ir buvo jų vertas; jis dailiai atliko šituos muzikos veikalus: Schumann'o „Linksmas ukininkas'', Chopin'o „Valcas'' ir Lange's serenadą „Po langu''.

Ne-viską-girdėjęs.

DANBURY, CONN.

(Statistikai medžiaga.)

Lietuvių čia priskaitoma šitiek: vedusių porų 19; vaikų — 56; pavienių — 10.

Biznierių nėra. 9 lietuviai turi nuosavius namus, vertės po $1.500. Parapijos nėra. Nėra ir inteligentų. Draugija yra viena, pašalpinė šv. Jono, sutverta 1911 m., narių turi 20; turto — $300.

Lietuviai dirba skrybėlių dirbtuvėse; dirbant pilną laiką uždirba į savaitę nuo 15 iki 25 dolarių.

Iš laikraščių ateina „Lietuvos'' 2 egz., „Tėvynės'' 2; „Saulės'' — 1.

Lietuviai apsigyvendino čia nuo 1894 m. **J. V.**

LONG ISLAND CITY, N. Y.

Musų miestelyje lietuvių yra apie 135: grynai lietuviškų šeimynų — 13; 2 šeimyni puslenkių, pavienių vyrų — 77, merginų yra 25 ir viena čia augusi 12 m.; vaikų yra 5, mergaičių—4.

Du lietuviu laiko valgomų daigtų krautuvę — Jonas Kalibatas ir Antanas Tarasevičia; jiems neblogai sekasi. Tik bėda, kad musų pramonininkai nešvariai užsilaiko, kas jų reikalams kenkia. Jų biznis yra vertas į $2.000.

Antras lietuvis, Franas Gyvis, laiko karčiamą. Ne kaip sekasi. Pirma jis laikė čeverykų krautuvę.

Nesenai vienas lietuvis mokinosi traukti paveikslus; nežinia del ko sustojo; turi but iš bedarbės.

Buvo susitvėrus lietuvių-lenkų draugystė po vardu „Kazimiero Paulowskio.'' Ji gyvavo apie du metu; turėjo vieną balių. Tokio vardu draugija ir su savita valdyba taip viską vedė, kad viskas ir susirinkimai atsibudavo lenkų kalboj, o lietuviam — nieko, nors jų du syk daugiau buvo. Yra lietuvių, mokančių skaityti ir rašyti, tad ilgainiui lietuviai susitarę, 1914 metų pradžioje, lenku atstatė nuo vietų ir perorganizavo draugiją. Piningų buvo $190.00; lietuviai gavo $120, o lenkai — $70. Lietuviai dabar pavadino tą dr-ją „Švento Kazimiero Karalaičio Dr-ja,'' kuri turi 31 narį. Gaila, kad neturim inteligentų, nė taip veiklių draugų, kurie mums padėtų atkelti tą sunkų slengstį, per kurį negalim pereiti į apšvietos dirvą. Gal toliaus ir mes patįs prasiplatintumėm ir išsilygintumėm sau kelią, jei kas nors biskį pravestų pirmyn.

Lietuviai daugiausia dirba ant geležinkelio prie karų valymo (The P. R. R., Sunnyside yard, L. I. City). Mokama po 16 1/6c. per valandą vyrams; dirba ir merginos, jos gauna 12½c. per

valandą. Reikia dirbti ir šventėmis ir nedėliomis; dvi nedėli dirba, o trečią nedirba ir gauna atlyginimą ir už tą nedirbamą nedėldienį.

Pragyvenimas apsieina į mėnesį po 16, 17 ir iki 20 dol. Yra ir taupių žmonių; kadir mažai tokie uždirba, o vienok už keletos metų sutaupo nuo 200 iki 350 dolarių.

1914 m. 13 d. balandžio ištiko baisi nelaimė ant geležinkelio (The P. R. R., S. N. Y.); ėjo viena moteris (vardas? R.) skersai vėžes, kuriomis ėjo traukinis; gar vežys ją pagavo ir sudraskė į mažus šmotetus, kad žmogaus nei žymės neliko. Ji paėjo iš Lietuvos, Kauno g., Vilkmergės ap.; Anykščių miestelio. Paliko sergantį vyrą ir du vaikeliu be jokios pastogės. Jie gyvena pas ukininkus ant kampo. Ji buvo apie 30 metų amžiaus, Amerikoje išgyveno 7 mėnesius. Kaip girdėtis, kompanija duoda tiktai $500, o sukolektuota našlaičiams $140, tai ir viskas. Maža del tų našlaičių. Yra čia jos brolis, bet jis nei kuo nesirupina, tokis sau girtuoklėlis. Jis sako „gana bus šitų, ką kompanija duoda, ko daugiau benorėti!" Butų galima iškelti bylą, jei paimtų ją geras advokatas, tai gal ir vaikelius butų galima aprupinti.

J. J. Šližis.

PHILADELPHIA, PA.

Mums pranešama, kad Philadelphijps augštesniąją merginų mokyklą (High School for Girls) pabaigė žinoma lietuviams pianistė p-lė Laura Karužintė.

SAGINAW, MICH.
(Statistikai medžiaga.)

Saginawe lietuvių gyvena apie 128, tarp jų 55 šeimynos (15 maišytų su lenkais, lenkes vedę); kelios tikrai lietuviškos šeimynos yra sulenkėjusios. Pavienių vyrų yra apie 25, merginų —8. Vaikų negalima sužinoti.

Lietuvių rankose yra viena pardavykla valgomų daigtų (grocery), viena drabužių ir avalynės pardavykla; vienas billiardas (pool table) su cigarais ir lengvais gėrimais, viso vertės apie $1200.

22 lietuviai turi savus namus, tame skaičiuje dvi svetainės, viso vertės apie $25.000 nuo $500 iki $5000).

Parapijos nėra.

Draugijos yra šios: 1) Tautiška Kazimiero Karalaičio, (ne šv. Kaz. Karal.), narių turi 80, (trečia dalis lenkų), piningų turi apie $660; susitvėrė liepos m., 1911. 2) LSS. 205 kp., narių — 8, turto neturi, susitvėrus rugpjučio m. 1913 m. 3) SLA. 144 kp. kątik pradėjo organizuoties; narių — 8. Pirmas narys prisirašė rugsėjo m. 1913, kiti nariai prisirašė 1914 m.; čarterio da neturi.

Veikėjų lietuvių kaip ir nėra.

Daugiausia lietuvių dirba anglių kasyklose; vidutiniai uždirba nuo 25 iki $40 į dvi savaiti, bet ne visados visą laiką dirba; viršutinės darbavietės mažos, nors jų dikčiai yra; žiemos laiku kitos visai nedirba.

Mokestis paprastam darbininkui nuo 16½c. iki 20 c. už valandą; pragyvenimas vienam —apie $18 į mėnesį.

Yra kalnakasių Unija, visi lietuviai kalnakasiai ir prie jos priguli; yra mašinistų ir maliorių unija, ale lietuvių amatninkų nesiranda. **M. Skučas.**

YOUNGSTOWN, OHIO.

Gegužės m. pabaigoje 157 kuopos SLA. narys p. J. Abažorius apsivedė su p-le A. Savičiute. Šliubą ėmė pas miesto teisėją. Linkėtina laimingos ateties jaunajai porelei. Tuliems Youngstown'o žmonėms tas gana keistu daigtu atrodo. Nekurie buvo paleidę paskalas, kad p. J. Abažorius yra vedęs; vėliaus buvo pramanę ir šlykštesnių paskalų. Suėjus jiems į porą, buvo tokių, kurie apšaukė streiką... nutarė negerti pas tą saliuninką, kurio hotelyje p. Abažorius pasisamdė kambarį.

Draugijos per šiuos metus apsilpo. Sudrutėjo tiktai SLA. 157 kuopa; kitoms grąsė mirtis, kaip LSS. kuopai, Y. P. Kliubui; bet su gegužės ir birželio mėnesių žiedais pradeda atsigauti.

Apšvieta tarp youngstowniečių gana keista: vieni yra labai apsišvietę, skaito po 15 laikraščių, o didelė didžiuma visai nieko nemato. Tulų dar tebemanoma, kad lietuviško rašto visai nėra! O didžiausie sportai iš Struthers, Ohio, per „Kataliką" gauna į kailį, o perskaityt nemoka. **Morkus.**

Žinios.

AMERIKOJE.

Krizis tarybose.

Niagara Falls. — Taikos tarybose sulig Meksikos karės įvyko krizis. Visų tikėtasi, kad Huerta bus priverstas rezignuoti, o jis, be jokių ceremonijų, praneša nė nemanąs tokį žingsnį padaryti. Jis paskelbė, kad pradės mušties, jei Suv. Valstijos atsidrąsins pripažinti konstitucionalistų vadovą laikinu prezidentu.

Pati taikos konferencija vis dar sukinėjasi ant vienos vietos. Suv. Valstijų prezidentas davė savo atstovams tam tikrus nurodymus ir reikalauja, kad Huerto vieton butų pastatytas konstitucijonalistas. Huertos-gi atstovai kategoriškai atkirto, kad iš to nieko nebus, nes, jei laikinu prezidentu pastotų konstitucijonalistas, tai Meksikoje nebutų laisvų rinkimų ir, žinoma, nauja revoliucija turėtų iškilti.

Iš I. W. W. judėjimo.

Butte, Mont. — Industrialistų Pasaulio Darbininkų (I. W. W.) darbams labai sekasi. Angliakasių Federacijos Vakaruose (Western Federation of Miners) darbininkai buriais apleidžia savo senąją organizaciją ir prisideda prie I. P. D. Didelis tų industrialistų burys užpuolė Federacijos centro raštinę, suardė nesudegamąją spintą, sunaikino kningas ir visą archivą. Pildąs majoro pareigas socialistas Panker, bandęs nuraminti ir numalšinti miniją, liko nustumtas žemyn nuo balkono ir sunkiai sužeistas.

Industrialistai tuo laiku liko pilnais miesto šeimyninkais. Pirmučiausiai jie įsteigė cenzurą ir užgynė vietos laikraščiams vadinti juos „maištininkais" ir „gauja".

Į miestą Butte atvažiavo gubernatorius; laukiama, kad miestė bus apskelbtas karės stovis.

Kudykių savaitė.

New Yorko majoras paskelbė, kad New Yorke nuo 20 iki 26 d. birželio busianti taip vadinamoji kudykių savaitė. Kudykių iki 2 metų amžiaus New Yorke yra suvirš 250,000.

New Yorke nuo kelių metų veikia įvairios draugijos, besirupinančios kudykių sveikata ir ačiu tų draugijų triusui kudykių mirtinumas sumažėjo; pirma iš 1,000 gimusių vienais metais kudykių mirdavo 144, o dabar tik 101 kudykis.

Laukiama krizio.

Milwaukee. — Buvęs kongresmanas socialistas Berger skelbia, kad Suv. Valstijos yra krizio išvakariuose. Krizis busiąs labai sunkus ir delto, kad ačiu dideliam produktų brangumui darbininkai nieko negali susitaupyti juodajai dienai.

Nedaug tereikėjo prie nelaimės.

Į New Yorką sugrįžo laivas „Pretoria", susirėmęs jurose su laivu „New York." „Pretorijos" šonas likos dikčiai sužeistas; nuo užsigavimo į „New Yorką" įlenkta šonas 14 pėdų gilyn, o 50 pėdų ilgio. Sunaikinta kelios kajutos, bet jokios nelaimės su žmonėmis nebuvo.

Uždarė keturis bankus.

Chicago, Ill. — Valstijos bankų departmentas uždarė Chicago'je, Ill., keturis bankus: „La Salle Street Trust and Savings Bank", „Broadway State Bank", „Illinois State Bank" ir „Ashland State Bank", kurių tikruoju savininku buvo ex-senatorius Lorimer. Bankuose buvo sudėta žmonių piningų $6,411,997, o piningų juose rasta tiktai $1,434,692.

VISUR.

Rosijos kalėjimams.

Rosijos kalėjimuose yra vietos 143,462 kaliniams, o dabar kalėjimuose laikoma nemažiau kaip 180,000 žmonių, kartais jų skaičius siekia 196,000. Duma patvirtino valdžios sąmatą, skiriančią kalėjimų užlaikymui 42,017,462 rublių.

Blaivybės klausimas.

Rosijoje ir visoje Lietuvoje patįs žmonės uždarinėja smukles ir „monopolius". Duma reikalauja, kad valdžia išmintigiau imtųsi naikinti girtuoklystę, ir finansų ministeris paaiškino, kad valdžia... pakels degtinės kainą. O žmonės geria ir geria. Štai 1914 m. sausio ir vasario mėnesiuose už degtinę valdžiai įplaukė 149,590,593 rub., tikėtasi-gi gauti 148,626,000 rub. 1913 metuose tuo pat laiku įplaukė daug mažiaus — 144,688,689 rub. Reiškia šįmet per du mėnesiu gauta už degtinę daugiau, negu pernai, ant 4,901,850 rub.

Dar viena bomba.

London. — Anglijos sufragistės, tarsi atsakydamos į valdžios pagrąsinimą elgties su jomis rusčiau ir žiauriau, padėjo š. Jurgio bažnyčioje bombą. Bombos eksplozija sugadino senovės panelį, holandiečių darbą. Daugelyje bažnyčių sufragistės pertraukia pamaldas, šaukdamos:— Viešpatie, apsaugok moteris nuo barbarų! Mirtis arba tiesų lygybė!

Policija su prievarta varo sufragistes lauk iš bažnyčių.

Sumišimai Albanijoje.

Albanijos revoliucijonieriai atakavo uostą Durazzo ir užmušė žandarmerijos viršininką Tomsoną. Karalius Wilhelmas pasislėpė ant italų kariško laivo. Albaniečiai juokiasi iš savo karaliaus ir vadina jį „bailių karalium".

2 mėnesiai kalėjime už raudoną skarelę.

Mintauja. — Darbininkė Beikman pirmą dieną gegužės padžiovė drapanas ir tarp jų buvo raudona skarelė. Gubernatorius paliepė uždaryti tą moterį 2-iem mėnesiam į kalėjimą!

Persekiojimai Rygoje.

Už skaitymą darbininkų laikraščių iš Fridrichštadto kaznačėjaus pavaryta du valdininkulatviu.

Iš realinės mokyklos Dorpate pavaryta keletas mokinių už dalinimą proklamacijų.

Užsibaigė byla.

Kaunas. — Aspkričio teisme užsaibaigė byla, kuri tęsėsi 170 metų; kokie tai Podbereskai-Miullen ieškojo 6,000,000 rublių paveldybos ir byla užsibaigė niekuo.

Revoliucija Italijoje.

Italijos darbininkų streikas virto revoliucija. Visos šalies proletariatas sukilo kovon, kad įvedus respublikos tvarką, tačiaus negalima žinoti, ar ta kova pasiseks.

Iš Bolognos pranešama, kad birželio 15 d. padegta Sinigallijos mieste trįs bažnyčios. Kavalerija, atjojusi miestan, išgelbėjo katedrą, o dvi kitos bažnyčios liko sunakintos.

Tarp Modenos ir Mantuos sugadinta 100 jardų geležinkelio. Mirandoloj išvartyta visi letegrafo ir telefono stulpai.

Ryme popiežiui pranešama, kad daugelyje vietų suardyta bažnyčios. 14 bažnyčių sudeginta, 39 — apgriautos, 23 — kitokiais budais apgadintos.

Žuvo 14 žmonių.

Paryžius. — Birželio 15 d. Paryžių aplankė toki didelė audra su griausmu, kad užliejo visas gatves ir daugelyje vietų pairo brukas nuo to, kad truko vandens „paipos". Prigėrė 14 žmonių ir miestui pridaryta labai daug nuostolių.

Organizuojasi mažos valstybės.

Berlin. — „Times'ui" pranešama iš Berlino, kad Europos mažosios valstybės, Holandija, Šveicarija, Danija ir Švedija jungiasi kruvon, kad užlaikius savo neprigulmybę ir, jei butų kada reikalas, sujungtomis spėkomis ginties nuo užpuolikų.

Visuotinasis Kongresas.

London. — Čia atidaryta visuotinasis Išganymo Armijos (Salvation Army) kongresas, kuriame dalyvauja 2,000 delegatų nuo 3,000 kuopų, išmėtytų po visą pasaulį. Kongresas trauksis iki 26 d. birželio, ir jame dalyvauja atstovai iš 34 tautų. Kongrese vartojama 26 kalbos.

250 žmonių nukryžiuota.

Epirotai Albanijoje, suėmę nelaisvėn 250 mahomedonų miestelyje Hormosa, nusivedė juos į bažnyčią Kodroje ir ten visus nukryžiavojo. Po tam jie padegė bažnyčią ir patįs pasilėpė. Epirotai, t. y. Epiro gyventojai, yra stačiatikių tikėjimo.

LIETUVOJE.

Žemaičių vyskupo Karevičiaus ingresas.

17 d. gegužės, 1914 m.

Reikia žinoti, kad visi Žemaičių vyskupijos lenkai jau nuo seno nerimastauja, koks gi bus tas naujas vyskupas, iš gimimo žemaitis, visą amžių tolimoj Rusijoj išgyvenęs? Kaip jis dabar pažiurės į tas nuolatines lenkų varžytines su lietuviais, į lenkų norą vadovauti visur lietuviams ir visur pirmą vietą užimti? Keno pusę laikysiąs?

Matome todel jau Kretingos grafą Aleksandrą Tiškevičių Peterburge tuoj po kun. Karevičiaus įšventimo į vyskupus — prakalbą sakantį ir savo prakalboj pabrėžiantį, kad kadaise šv. Petras, atvykęs Ryman, mokėjo visų luomų ir visų tautų širdis sau laimėti...

Nesmagų siurprizmą tuotarpu parytė lenkai, išgirdę, kad vyskupas Karevičius, pirm savo atvažiavimo į Kauną, iškėlęs tiek lietuvių kuningų, nes paskyrė pral. ir seminarijos rektorių kun. Joną Maciulevičių (Maironį) — konsistoriaus oficialu, pralotais gi tik vieną lenką kun. Petrą Borovskį ir du lietuviu: kun. Juozą Skvireckį ir kuningą Alek sandrą Dambrauskį (Druskių); kanauninikais gi irgi lietuvius: kun. Konstantą Olšauskį („Saulės" pirmininką) ir kun. Povilą Januševičių. Šių dienų Kauno kapitula tokiu budu susidarysianti tik iš dviejų pralotų lenkų: Borovskio ir Styrevičiaus ir keturių lietuvių: Maculevičiaus, Povilanio, Skvireckio ir Dambrausko, ir vieno kanauniniko lenko, Pacevičiaus, ir dviejų kanauninkų lietuvių: Januševičiaus ir Olšauskio.

Visus šiuos vyskupo Karevičiaus paskyrimus vidurinių reikalų ministerio padėjėjas ir svetimų tikybų departamento direktorius patvirtino į 24 val.

Šiaip vyskupo sutikti Kauno atvažiavo iš visos gubernijos kampų nemaža žmonių. Jų tarpe netruko ir stambiųjų dvarininkų. Kauno gelžkelio stotyj sekmadienyj, geg. 18 r., nuo-pat ryto rinkosi visokie atstovai pasveikinti atvykstantį vyskupą. Beveik pačioje devintoje (Peterburgo laiku) atužė traukinys. Visųpirm sutiko ir sveikino jį kapitula, paskui pris. dav. Leonas visų lietuvių vardu, po jo miesto pirmininkas Brzovskis, dvarininkas Pranciškus Konča iš Lukinės, d-ras Chmielevskis, d-ras Javorovskis, — visi lenkai kalbėjo lenku dvarininkų, lenkų Kano gyventojų, lenkų labdarių draugijos vardu. Vyskupo sutikti buvo atvykusios ir visos Kauno lietuvių Draugijos: „Saulė", „Blaivybė", „šv. Kazimiero", „šv. Juozapo", „šv. Zitos", Marijampolės „Žagrė" ir tt.

Visą kelią, kuriuo vyskupas ėjo gelžeklio stotyj barstė gėlėmis visokių prieglaudų auklėtiniai.

Iš stoties visų-pirm vyskupas nuvažiavo į Šaritkų bažnyčią, o iš ten į dvas. seminariją.

Vyskupui bevažiuojant iš balkonų ir pro langus buvo pilami ant jo karietos gėlės ir lapai. 10 val. prasidėjo ilga ingreso ceremonija, kurioje dalyvavo visi tuo laiku Kaune beesanti katalikų kuningai, kurie susirinko katedros šventoriaus vartuose.

Atvykus vyskupui, seniausis kapitulos pralotas Styrevičius davė jam pabučiuoti kryžių. Vyskupas atsiklaupęs jį pabučiavo ir tuoj apsivilko savo iškilmėms skiriamais vyskupo rubais.

Varpams skambinant, klierikų chorui giedant įžengė naujas Žemaičių vyskupijos valdytojas pro tas pačias katedros duris, pro kurias kadaise taip-pat yra žengęs musų didysis Valančius. Bažnyčioje netrukus pasidarė didžiausis sprustis. Po visų bažnytinių ceremonijų, kuomet vyskupas atsisėdo savo soste, kun. Šaulys, stovėdamas ties altorium, perskaitė lotinų kalba popiežiaus bulą, skirantį kun. Karevičių Žemaičių vyskupu. Paskui įlipęs į sakyklą skaitė tą-patį paskyrimą pirm lietuvių, paskui lenkų kalbomis, o po to evangeliją, irgi taip-pat, pirma lietuvių, paskui lenkų kalba.

Paskui pats vyskupas iš sakyklos kalbėjo taip-pat, tokiapat eile dvi prakalbas: lietuvišką ir lenkišką. Atlaikęs mišias, kurių laike giedojo Naujalio choras, vyskupas nuvažiavo į savo rumą, kur priiminėjo visokius pasveikinimus.

Pagrįžęs iš katedros į savo rumus, iškilmėms pasibaigus, vyskupas pradėjo priiminėti įvairias deklaracijas. Pirmoje eilėje buvo priimami dvasininkai, paskui įvairių lietuvių draugijų atstovai, dar paskiau Kauno miesto pirmininkas Bžožovskis su savo padėjėju ir keliais miesto valdybos nariais, galų-gale advokatas Vlad. Bondzynskis nuo Kauno lenkų inteikė adresą su 9 tukstančiais parašų, o savo kalboje prabrėžė, kad nuo kai-kurio laiko žemaičių vyskupijos kuningai varo politikos agitaciją, keldami nesutikimus tarp parapijonų. Lenkai tikisi, jog vyskupas pasistengs visus sutaikinti ir lenkų skriaudas atstumti.

Vyskupas atsakė, pabrėždamas faktą, kad lietuviai lenkų neskaudė, o lenkai nenorėjo suteikti Kaune „Saulės" namams statyti pleciaus, bet dabar jokių ginčų nesą ir jo pastanga busianti visus sutaikinti.

Buvo delegatai dar nuo lenkų dvarininkų. Susirinko jųjų nemaža, net 50. Visų vardu kalbėjo Stanislovas Kognovickis. Pasakęs daug švelnių žodelių, pabrėžė, kad krikščionybė į Lietuvą atėjo iš Rymo **lenkams tarpininkaujant** ir **laiminga buvo ta šalis, kuri vadinosi Šventa Žemaitija** (sic!).

Paskutiniame amžiuje lenkų intaka lietuviams spsilpo, bet tos intakos vaisiai nežuvo. Stovėdama prie savo tėvų tikybos Lietuvių plėtojasi, dalyvaujant savo dvasininkams ir augina nuosavią kulturą katalikų pakraipoj. Lenkų dvarininkai, budami visų amžių kulturinių tradicijų išreiškėjais, prielankiai žiurėjo į tą lietuvių atgijimą (sic!) ir ne vienas jųjų savo veikimu ir savo įsikarščiavimu tą atgijimą rėmė (sic!).

Tečiau išaušo 1905 m., dvilktelėjo rytų vejas, šaltas, širdis šaldantis socialės revoliucijos vėjas. Giliu, tiesa, jis Lietuvos nepalietė, atsirado tečiau atskiri žmonės, kurie pradėjo skelbti nesutikimą tarpe brolių, kurie pradėjo kasti bedugnį tarp lenko ir lietuvio, tarp dvaro ir sodžiaus...

Galų gale ir St. Kognovickio prakalba pasibaigė išreiškimu pasitikėjimo, kad vyskupas vėl tą bedugnį užpils savo pastangomis, turėdamas tikslą bažnyčios garbę iškelti ir krikščionių kulturą plėsti toje žemėje, kuri

(Žiur. an 4 pusl.)

SLA. ISTORIJA.

60. M. Mackunas,
61. J. Pečelingis,
62. M. Mockapetris,
nuo 43 šv. Kazimiero Dr., iš So. Boston, Mass.
63. V. Kaunas, nuo 48 kuopos, iš Woodmore, Mich.
64. S. Alyta,
nuo 53 šv. Juozapo Dr-jos, iš Plymoutho, Pa.
65. V. Kvaraciejus,
nuo 54 šv. Kazimiero Dr-jos, iš Nashua, N. H.

Sugrįžęs delegatų vardu raštininkas pranešė, kad Seimą žada aplankyti svečiai su dovanomis. Šitą pranešęs ir su pirmininku pasikalbėjęs jis išėjo iš svetainės laukan pasakyti dovanų perdavimo komisijos viršininkui, Fr. Mockevičiui, kad Seimas yra jau pasiryžęs dovaną priimti. Delegatai nežinodami, kokios tos dovanos bus, su nekantrumu laukė taip tyliai, kad musę galėjai girdėti lekiant.

Ant galo išlauko pusės į duris pabeldus, maršalka jas atidarė ir per jas įėjo visas merginų, kaip gulbių burys, apsitaisiusių baltai. Šešios jų mažesnės ant tam tikrų mėlsvų kaspinų nešė gražų vainiką, keturios didesnės — gyvų rožių ryšulį, suderintais balsais dainuodamos tam tyčia sudėtą dainelę:

„Be despotų lai gyvuoja
„Čionai musų tauta
„Skaisti, rami tebujoja
„Kaip žolynuos ruta.
„Garbus Seime musų tautos
„Budamas be prietarų
„Meldžiam priimk dovanėlę
„Nuo Lietuvos dukterų."

Iš šalies ėjo jų vadas Fr. Mockevičius. Jos taip nutaikė eiti, kad kol priėjo prie stalo, už kurio Centro Valdyba sėdėjo, pabaigė dainos žodžius ir mandagiai nusilenkdamos padavė Seimui dovaną per Seimo pirmininko M. Tatoriaus rankas.

Šita regykla taip sugraudino delegatus, kad kiekvieno akįs buvo rasotos.

Pirmininkui dovaną priėmus delegatai ir Centro Valdyba pagerbė dovanos davimu išreikštą Seimui prielankumą atsistojimu, paskui pirmininkas ir raštininkas trumpais žodžiais į delegatus ir merginas išreiškė dėkingumo jausmus.

Jiems pabaigus kalbėti, delegatai ėjo prie stalo dovanų apžiurėti. Prie vainiko ant metalinės skardelės buvo išbriežta šitie žodžiai:

„Pirmam be despotizmo garbingam tautiško Susivienijimo Lietuvių Amerikoje XVII Seimui nuo Lietuvos Dukterų dovanėlė. So. Boston, Mass., 1902 m."

Dovanų atnešėjos, visos su delegatiniais ženkleliais pasiliko ant visų Seimo posėdžių.

Septynioliktasis Seimas buvo **dideliu kontrastu** paskutiniais metais buvusiam šešioliktam ir su **nedidele** išimtimi visiems kitiems pirmiaus buvusiems seimams. Anuos seimus aplamai ir paskutinį ypatingai dėmėjo noras valdyti, atsitikimų jieškotojų savaitė, klastos, barniai ir visoki nesutikimai; šitame gi dvelkė tikra broliška meilė ir nenuduotas atsidavimas tautos reikalams. Šitas septynioliktasis Seimas tikrai buvo tautiška švente, pasilsio laiku po visų tų nesmagumų, kokius reikėjo turėti einant išvieno su kuningais. Viso šito Seimo delegatai gražiai susiklausė ir gerbė vienas kitą kaip vieno tėvo vaikai. Šita broliška meile ir sutikimu švietė ir pati Seimo svetainė. Ant stalo, už kurio Seimo viršininkai sėdėjo, stovėjo augščiau paminėtas didžiulis moterų draugijos, Lietuvos Dukterų, Seimui aukotas gyvų rožių ryšulys ir baltas vainikas su baltais ir mėlynais kasnykais; sienos buvo apkabintos vėliavomis ir kasnykais, tarp kurių kabojo Lietuvos kuningaikščių Vytauto ir Gedemino paveikslai, Dr. V. Kudirkos paveikslas ir Lietuvos žemlapis. Visa tai darė malonų įspudį ir kėlė seimininkų jausmus.

Pirmas posėdis traukėsi iki 1 val. popietų. Jame buvo aprinkta Seimo vyriausybė ir apšnekėta reikalai parodos, kuri buvo rengiama popiečio laiku. Į Seimo vyriausybę buvo išrinktais šitie:

Pirmininku — V. Kaunas,
Vice-Pirmininku — J. Kazakevičius,
Raštininkais — P. Mikolainis ir St. Dominaitis,
Maršalkomis — P. Stonis ir Pr. Meikštėnas,
Spaudos Komisijon — Pr. Mockevičius ir V. Ambrozevičius.

Kningų Peržiurėjimo Komisijon: J. Medelis, J. Ramanauskas, K. Balčiunas, J. Gudaitis ir M. Stelmokas.

Paroda prasidėjo ketvirtą valandą popietų; dalyvavo joje apie 500 žmonių, kuriuos smagino dviejų kapelijų muzika. **Centro Valdyba ir kaikurie kiti,** kuriems nesinorėjo maršuoti, važiuoti važiavo paskui maršuojančius. Parodininkams atėjus Seimo svetainėn buvo duota valandėlė pasilsio, paskui prasidėjo prakalbos; kalbėjo K. Balčiunas iš Brooklyno, J. Kazakevičius iš Pittstono, T. Astramskas iš Philadelphijos ir P. Mikolainis. Kalbų turiniu buvo kuningų jungo numetimas. P. Mikolainis savo kalbą užbaigdamas priminė, kad džiaugsmo šventę bešvenčiant pridera nepamiršti taipgi ir apie kankintinius, kurių tuoju laiku buvo keletas ištremta Sibiran. Jo balsan klausitojai atsiliepdami sumetė $8.75 aukų, kuriuos buvo induota Centro Kasininkui pasiųsti aukų dalinimo komitetui.

Po prakalbų vakaras buvo užbaigtas draugišku pasilinksminimu.

Antras Posėdis. Antrasis posėdis prasidėjo ant-rytojaus 9 val. rytmetyj. Šitame posėdyje buvo skaityta kuopų įnešimai ir telegramos prisiųstos su pasveikinimu Seimui.

Užmanymai buvo prisiųsta nuo trylikos pirmutinių, nuo 15, 19, 20, 23, 24, 27, 30, 33 ir 43 kuopų daigte; paskui nuo 36, 37, 38, 40, 42, 44, 48, 53 ir 54 kuopų, kurias Seimas išklausęs, priėmė apkalbėti. Trečias ir ketvirtas posėdžiai buvo pašvęsta įnešimų apkalbėjimui.

(T. b.)

Užkietejimas

Nerviškumas, dyspepsija, jaknų apsunkinimas ir panašios nevirškinimo betvarkės greital galima prašalinti. jeigu savo laiku pradėsi imti

Severos Gyvenimo Balsama

(Severa's Balsam of Life)

Tai yra vaistas sustiprinantis virškinimą. Jis taipgi patariamas ypatoms mažakraujems, senyvo amžiaus, arba silpnoms, arba grįžtančioms po ligos sveikaton; lyginai kaipo neapkainuojamas pagelbinis įrankis prie atsikartojančio drugio gdymo.

Kaina 75 centai.

STRENŲ SKAUDĖJIMĄ

vietinis reumatizmas, scyatikos, neuralgijos, peršalimas, uždegimas plaučių plevės, reumatizmas kojų, kaip ir traukučiai—greitai nustuoja, jeigu laiku pridėti

Severos Gydanti Pliasteri

(Severa's Healing Plaster)

Jis labai patariamas visuose sirguliavimuose, kuriuose vartojimas skylėto pliasterio yra pagelbingas.

Kaina 25 centai.

Vaikai mėgsta Suaugusieje vartoja

SEVEROS TAB-LAX

Palinosuojaučius Saldukus.

Kaina 10 ir 25 centai.

Reikalaukit aptiekose Severos Vaistų. Jeigu aptiekorius negalėtų jų parupinti, parsitraukit stačiai nuo

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

„mus'' (reikia, turbut, suprasti — dvarininkus) pagimdė, kurios naudai mes dirbome ir kurios naudai mes ir musų sunųs ir toliau dirbsime.''

Vienu žodžiu—kaip Bondzynskio prakalboj, taip Kognovickio matyti buvo noras pabrėžti iškalno naujam Žemaičių vyskupui kad jie, lenkai, nesą patenkinti lietuvių atgijimu, kad jimes tik tuomet ta šalis buvo laiminga, ir vadinosi šventa Žemaitija, kol jie vieni joje šeimininkavo kaip norėjo, kuomet lietuviai pildė tylėdami jų norus. Kuomet gi ir lietuviai pradėjo kelti savo balsą, kuomet ir lietuviai savo tėvynėj savo norus apreikšti išdrįso — tuomet lenkams pradėjo rasties bedugnįs. Tų bedugnių išlyginimui „ponų inpročiu'' lenkai savo ranką pridėti nenori. Pasinaudojo tik dabar proga naujam Žemaičių vyskupui parodyti — kad jie teikiasi jam pavesti tą bedugnį išlyginti.

Nekritikuosime ir giliau nenagrinėsime šį kartą musų šalies lenkų tokio elgimos vertę politikos ir etikos žvilgsniu, pabrėšim vien didelį taktą ir savo tautai užuojautą, kurią parodė vyskupas Karevičius lenkams atsakinėdamas.

Patylėjęs trumpai šitaip vyskupas prabilo:

— Ir jųs kalbate, tarsi jųs butumet nuskriausti, tarsi vieni lietuviai butų čia kalti. Ar iš lenkų pusės nėra čia kaltės? Argi jųs nežinote lenkų tautininkų demokratų partijos programos, kuri skelbia aiškiai lietuviams neprielankius siekimus. Mažai tepažįstu vietos santykius, bet esu skaitęs Albino Herbačevskio „Lietuvos atgijimą ir lenkų idealai'' (Odrodzienie Litwy wobec idei polskiej) ir man plaukai ant galvos stojosi. Herbačevskis tai lietuvis lenkų kultura persiėmęs. Jis kaltina lygiai lietuvius kaip ir lenkus. Aiškiai užmėtinėja lenkams, kad nedalyvavo lietuvių atgijime, dagi jam priešinos. Arba, sakysim, nors ir Lietuvos kunigaikščio Vytauti įsteigtoj drauge su lenkų karalium Jagaila bažnyčioj nuo amžių skambėjo lietuvių kalba; gi dabar, kuomet lietuviai troško gegužinių pamaldų ir tai tik šeštą valandą išryto toje pačioj bažnyčioje — žinote visi, kas atsitiko. Lenkų spaudoje nuolat rašoma apie tai, kad lietuviai lenkus visur persekioja, tečiau nei vienas nei Vilniaus, nei Varšavos laikraštis faktais to neparodė.

Man rodosi, kad jųs imaties globoti tokių vaikų, kurie jau iš globos išaugo, tos globos nereikalauja, nori buti savarankiais, ir nori savo kulturos. Kol lietuviai jusų klausydavo, jums nusilenkdavo — viskas buvo gerai. Kuomet gi lietuviai panorėjo buti savarankiais, tuomet jųs pradėjote juos vadinti separatistais, pradėjote jiems prikaišioti, kad jie jus skriaudžia, kad neteisingai elgiasi ir tt.''

Išdėstęs visų lenkų pasiskundimų priežastis, vyskupas pasisakęs, norįs santarvės, bet lenkai turi jam savo darbais padėti vykinti tą santarvę.

Pasibaigus vyskupo kalbai, grafas Tiškevičius supažindino vyskupą su visais dvarininkais. Tuo ir pasibaigė ingresas.

Vyskupas visus jį sveikinusius svečius pakvietė pas save pusryčiui. Pirmadienį buvo pietųs keliami vyskupui seminarijoje, bet kaip vienoje, taip ir antroje puotoje lenkų dvarininkų tik nedidelis skaičius tedalyvavo.

Dar vienas mastas su priedu.

Linksma man, kad „Draugo'' pastabų rašytojas, nors nežymiai, bet visgi taiso savo klaidingai išreikštą nuomonę apie musų organizacijos bedieviškumą. Taip dar nesenai jis šaukė, kad katalikai nesirašytų į SLA., o dabar pamažėliu jau teisinasi, buk jokio boikoto neskelbęs, ir stačiai pakreipia visą plunksnos smaigalį priešais ypatą. Geras ženklas. Polemizuoti gražiu švariu budu aš neatsisakyčiau, bet kuomet „Dr.'', įsileisdamas ton polemikon pametė elementariško manda gumo rybus, tai butų per žema tais pačiais argumentais atsakinėti į primetamus man net 6 melagystes ir 4 veidmainystes. Durk, „drauge'', į ypatą taip skaudžiai, kaip tik gali, bile tik pametei spendęs spąstus organizacijai, kuriai mes dirbam su pasišventimu.

„Draugas'' rašo:

„Strimaitis, pristatęs Amerikoje daug lietuviškų bažnyčių, iš visų jų matyt pabėgo.'' — Iš kur „Draugas'' sėmė informacijas apie mano pabėgimą iš bažnyčių? Jei jųs drįstate iš manęs reikalauti faktų apie galvų skaldymą bažnyčiose, kas visai nėra naujiena Amerikos lietuviams, tai, meldžiamieji, visų pirma faktiškai paremkit savo tvirtinimus apie mano pabėgimą iš bažnyčių.

Aš iš savo pusės galiu suteikti jums reikalaujamų informacijų apie riaušes Philadelphijos šv. Jurgio lietuviškoj bažnyčioje užtenka pasisukinėti Philadelphijoje kad ir paprasčiausiose lietuvių grįčiose, o užtikrinu, kad nemaža atrasit aiškių paveikslų iš to laiko religijinės tragedijos; pamatysit, kaip policijantai kulė buožėmis maldinguosius ir nekaltus parapijiečius; pamatysit, kaip neščia moteris išpuola per bažnyčios langą ir liekas nugabenta ligonbutin, kur pagimdo pirm laiko kudikį. Pavartykit to laiko kadir tų musų laikraščių raštus, o patįs surasit tų reikalaujamų faktų.

Apie muštynes ir šaudymus Apvaizdos Dievo bažnyčioj Chicagoj, Ill., 1906 m., 11 d. gegužės, galit rasti lietuviškuose ir angliškuose vietiniuose laikraščiuose, ten suseksit netik baisiausias to atsitikimo smulkmenas, bet pamatysit ir paveikslus, kaip iškrušta langai, kaip apiplėšta tvoros, kaip įtužusi minia svaido per langus akmenis ant savo mokytojo. Kas-gi, ar bedieviai ten surengė tas scenas? Prisibijau, kad jųs į tą klausimą atsakysite: „taip.''

Ir puikų patarimą sugalvojo „Draugas''! Nuskriaustam bažnyčioje žmogui, prastuoliui-kaimiečiui jis pataria eiti pas vyskupą, o čia negaus nieko — siekti net pas patį popiežių! Puikus patarimas! Ir žinoma, „D.'' tą patarimą duoda neveidmainiaudamas. Mat, jis nieko nežino apie delegacijų delegacijos pas vyskupus, maldaujančias, kad jų malonybės vyskupas teiktųsi atimti netinkantį žmonėms kuningą, su kuriuo negalima sugyventi. Tokias delegacijas neretai vyskupai išveja lauk. Na, žmonės ir prieina prie riaušių; bet jų užmazgos reikia jieškoti kaip tik klebonijoje ir vyskupo palociuje. Pas popiežių lietuviai pasiuntinių nesiuntė, bet lankėsi pas popiežiaus atstovą; o užganėdinimą gavo tokį pat, kaip ir pas savo kleboną arba vyskupą. Rašinėta prašymai į Rymą — tos pačios pasekmės. Antra puse vertus, ir „Dr.'' žino, kaip yra lengva pas popiežių prieiti; kas žino, ar ir pats kun. Kemėšis pasiektų popiežių, jei jam prisieitų nešti skundą ant savo vyresnybės? Faktų čion nepriduodu, kur, kada ir kas taip darė,— nes reikėtų ištisą kniną parašyti (tokiai kningai rankraštis yra pagamintas; jei „Dr.'' apsiimtų išleisti, tai aš rankraštį už prieinamą čienią perleisčiau).

Tuli tų riaušių rengėjai šiandien jau yra permainę savo taktiką, stojo geresniais vadovais ir jų vardus kartoti tam, kad užganėdinti „Draugo'' pastabų rašytojo indomavimą, nematau reikalo. Lai „Dr.'' nepatingi pasirausti anų metų laikraščiuose, o suras užtektinai faktų.

Man prikišama veidmainystė. Nesijausdamas tokiu esąs, maloniai meldžiu prirodyti man pabėgimą iš bažnyčios. Tiesa, aš juk anų mano paminėtų bažnyčių nebelankau jau kelinti metai, tai lengva prirodyti. Bet ištiesų bučiau prastas matematikas (anot Purėno), jei, turėdamas bažnyčią antrame bloke, leisčiausi į kitą valstiją vien tam, kad prirodžius „Draugui,'' kad aš iš tų bažnyčių, kurias budavojau, nesu pabėgęs.

Man visviena, ar „Dr.'' siulo man bedievybę ar ne. Aš pasilieku tuo, kuom kiekvienas doras žmogus privalo buti. Gi „Draugo'' brukte brukamoji bedievybė netik man, bet ir kiekvienam savo protą vartojančiam žmogui, neprilips.

„Draugo'' redaktorius (N 22) gieda visą litaniją melagysčių ir veidmainysčių; o Purėnas N 23 prideda antifoną, buk „Draugas'' niekuomet neatakavęs S. L. A. Te bunie man pavelyta atkartoti paties „Draugo'' žodžius, (žiurėk N 16): **„Taigi kam brangus yra tikėjimas ir musų tautiška vienybė, lai nebeina į tautišką Susivienijimą!''** (Mano pabraukta. A. B. S.) O „Dr.'' N 23 sakoma: „Visų pirmiausia, keistas „Tėvynės'' redakcijos ir p. A. B. Strimaičio supratimas apie SLA. apginimą. Susivienijimo, kaipo tokio, niekas nė nebandė atakuoti, taigi jo ginimas nėra reikalingu.''

Pn. Purėnui viskas keista, ką mes pasakom, bet jam visai nekeista šituodu punktu, šale vienas kito pastatytu. O vienok turėtų buti keista. Tačiaus tariu ačiu tiems ponams, minėtinai ponui Kemešiui ir ponui Purėnui, kad visą domą atkreipė į mano ypatą, pasirupindami mano asmeniškais gyvenimo reikalais. Kadangi visa tai net man pačiam yra neįdomu, tai ant užbaigos statau tašką. **A. B. Strimaitis.**

Apgarsinimas

ADVOKATO

BALTRUS S. YANKAUS

RODA.

Kurie paduodate man, ar esate padavę provas už giminių smertį ar savo koliestvą prieš mainas, geležinkelius, fabrikus, kompanijas ir tt., rašydami man, aprašykite kuoplačiausiai apie atsitikimą pirmutinėje gromatoje kaipo kaltę, laiką, vardus kompanijų, brekerių ir vietų, savo ir savo familijos vardus ir adresus. Paduodant provas, nekanečnai jums reika permainyti gyvenimo vietą.

Visokias provas už koliestvas vedu, taipgi kitiems advokatams mačinu; apdirbu punktus provų sudinimui ir apeliacijoms; imu provas pragrajintas kitų advokatų, labjausiai prieš mainas, jeigu greitai atsišaukiat; taipogi imu provas kur sukoliečina per neapsižiurėjimą mainierių arba kitų.

Adresas:

B. S. YANKAUS,

154 Nassau St., New York, N. Y.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešama, kad „Aisopo Pasakos'' spausdinama „Tėvynės'' spaustuvėje. Dabar jau padaryta 48 lankai (128 puslapiai). Kninga bus užbaigta šių metų Spalių ar Lapkričio mėnesyje. **V. K. Račkauskas.**

PRISIŲSTA REDAKCIJON.

Veidrodis N 5. Turinys: „Pradžia'' — Pagrindų Kurmis; Prie Šaknų Teatro — Juoz. Laputis; Kę veikia teatrališkos draugijos — A. Ig...; Mimika; Spauda — Alfa.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

pp. **M. Juozapaitis, M. Skučas, J. Lukoševičius, J. J. Šližis.** — Už statistikos žinias ačiu, bus sunaudotos.

p. **M. A. Šarka.** — Pasistengsime išpildyti Jusų reikalavimą.

p. **S. Gaspadoraitis.** — „Tėvynė,'' kaip to reikalaujate, bus siunčiama Lietuvon. $1.10 pridavėm Administracijai.

p. **Keistutis.** — Gavome, peržiurėsime.

AUKOS.

107 SLA. kuopa, Plainfield, Pa., paaukojo $5.00 „bile naudingiems tautiškiems reikalams,'' kurie ir likos paskirti SLA. Moksleivių Fondui. Auką prisiuntė 107 kuopos sekretorius, A. Pelitskis.

19 kuopa, Toluca, Ill., mėnesiniame susirinkime 7 d. birželio nutarė parengti pasilinksminimą, lyg ir pikniką 4 d. liepos. Manoma, kad gal bus iš to kokia nauda. 19-tos kuopos nariai neprivalo pamiršti ateiti ir su savim atsivesti draugus. Jei kas norėtų prisirašyti prie SLA., tad galės tai ir piknike atlikti, nes musų kuopa tą dieną prirašinės narius, visus, kas tik bus tinkamas.

Kviečiame susirinkti 1 valandą popietų pas J. Ulandrą.

Komitetas: Antanas Majauskas, Antanas Lazauskas.

113 kuopa, Thompsonville, Conn., laikys metinį susirinkimą 28 d. birželio, 1 val. popietų, Jurgio Petkaus bute. Meldžiama visų narių atsilankyti ir nepamiršti atsivesti naujų narių prisirašyti prie SLA. Rinksime viršininkus. Įsitėmykite.

Pirm. — **J. F. Makoveckas.**

VI Apskritys SLA. Philadelphijos Apielinkės kuopų laikys susirinkimą 28 d. birželio, 1914, 10 val. išryto, Lietuvių Svetainėje, Tilton St. ir Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visos apielinkės SLA. kuopos, kurios pirma dalyvavo susirinkimuose, ir tos, kurios dar neturėjo progos prisidėti prie Apskričio, visos yra kviečiamos atsiųsti savo delegatus.

Romanas Karuža,
VI Apskričio Sekr.

Didžiausioj ir gražiausioj apielinkėj Lietuvių kolonijoj, kur sveikas oras, geras vanduo, šaukiam atkeliaut vasarą ir pamatyti, kur yra $40.000 farmų pardavimui Michigan Valstijoj. Yra lauko tuščio ir išdirbto ir su trobomis. Rašykit, įdėdami markę už 2c.

Agentas, **M. Walenčius,**
Peacock, Mich.

JOHN STOKIS

Pirmos Kliasos

FOTOGRAFISTAS

Nutraukia ir padidina, atmaliavoja puikiai visokios rušies paveikslus ir gvarantuoja. Reikale atsikreipkit šiuomi adresu:

177 Nassau St.,
Brooklyn, N. Y.

IŠ LIETUVOS (Rus.-polen.)

Prisiunčiu į Ameriką vaistus, vartojamus Lietuvoje.: 1) Trojanka (užpilt degtinėj) del pagerinimo noro valgio (apetito), 2) Nuo galvos sopėjimo, 3) Nuo kaulų gėlimo, sausgėlos (reumatizmo, 4) Nuo viduriavimo, 5) Nuo gumbo po krutine, 6) Nuo kosulio sauso ir su atsikosėjimu, 7) Nuo širdies drebėjimo nerviškų ligų (priepuolio). Prisiųskit savo antrašą ir vieną dolarį piningų, bus persiųsti reikalaujami vaistai su apmokėta jau krasa,—Aptiekinį

san. **M. ALEKSO,**

Prienai, Suv. red. Russia.

FARMOS! FARMOS!

Turiu ant pardavimo visokių farmų su ariamais laukais, sodnais ir su prastais ir labai gerais budinkais. Turiu mažų ir didelių farmų pardavimui; žemės lygios su moliu, su juodžemiu ir su smėliu maišytos. Žemės neišdirbtos turiu visokio gatunko, lygios, vienos su kelmais, kitos su medžiais, trečios — pliki laukai, kur gali eiti ir arti be jų valymo. Parduodu visokio didumo plotais, arti miestukų ir prie pat gelžkelių, Didžiausioj Lietuvių kolonijoj Michigan Valstijoj, kur yra 215 lietuviškų farmerių. Tarpe tų lietuviškų farmerių ir tos žemės randasi. Kaina žemių nuo $9.00 akeris ir brangiau. Parduodu ant lengviausių išmokėjimų. Atvažiuok tuoj ir kaip pribuosi į Peacock, telefonuok man į farmą, o aš gavęs žinią, kad pribuvote, tuoj pribusiu su automobiliu ir jus apvežiosiu po farmas ir laukus, kurie yra ant pardavimo, iš kurių galėsi pasirinkti tinkamiausius. Rašyk tuoj. Gausit kningelę apie kainas ir viso krašto aprašymą ir mapą dovanai.

Adresuok: (41)

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

KIEKVIENAM PRIEINAMAS

Šitas gražus IM. 21 akmeniu **Railroad laikrodėlis** rankenėle užsukamas, nustatomas. **Apleisti auksu ant 20 metų** dubeltavi dangteliai-viršai, puikiai išpjaustytas. **Absoliutiškai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. **Gvarantuotas ant 20 metų.** Ypatinga dovana: mes pasiunsime ta laikrodį ant kiekvieno adreso C. O. D. **$5.75** ir užsimokėsime expreso lėšas, suteikdami privilegija pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis ne visiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, **nemokekite nei vieno cento.** Atminkite, jus panašini užmokėtumete už tą patį laikrodį $25.00, pirkdami no kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus AUKSU aplietas LENCIUGĖLIS su prikabaliuku už DYKĄ prie kiekvieno laikrodžio.

EXCELSIOR WATCH CO.
908 Athenaeum Bldg., CHICAGO, ILL.

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.

Rašant man laišką, paminėk katra KATALOGĄ prisiųsti, ar abu kartu? **Reikalingi** knygų platintojai agentai iš mažesnių miestelių, pardavineti knygas ir laiškams popieras. Adresas:

• M. J. DAMIJONAITIS •
903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

V. AMBROZEVIČIUS

AGENTAS IR NOTARIJUS:

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto turiu užsistatęs randavą bond (kaucią) $25.000 del teisingumo. Užkviečiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo netoli nuo New Yorko givendamas, primu ir pristatau ant laivų tuomi busit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Teisingumą liudija tas, kad esiu sėniausiu SLA. sanariu 245 kuopos. Darau doviernastis ir parupinu rusiškus pašportus.

Kreipkitės per laiškus pas

V. AMBROZEVIČIUS
178 Ferry Street, Newark, N. Y.
Telephone 5599 M Market.

ATMINK ŠITĄ PAKELĮ.

Netikę pamegdžiojimai musų **Pain Expeller'io** yra jumis tankiai paduodami, jei nesate gana atsargus. Žiurekite į Inkarą ir į vardą **Richter.** 25 ir 50 centai pas visus aptiekorius.

F. Ad. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St., New York, N. Y.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "Lenkiškų-Lietuviškų Vaistų".

Ypatingos Gyduoles:

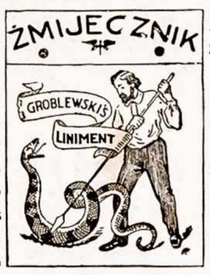

Geriausia Gyduolė nuo Strėnų skaudėjimo, Deginimo krutinėje, Galvos skaudėjimo, Kataros, Užsišaldymo, Neuralgijos nuo, Gerklės skaudejimo, Mešlungio, Skausme krutineje nuo, Patrukimo, Azma arba Dusulio, Štyvumc sprando, Skaudejimo: Šonuose, Rankų ir Kojų

Jeigu sergate užsisenėjusiomis ligomis, nuo kurių negali pagelbėti nė daktarai, ne ligonbučiai, arba paslaptingomis ligomis, aprašykit man savo nesveikums gerai ir aiškiai (be užslėpimo), nes čion eina netik apie tavo sveikata, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsiminkite, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties. Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę, o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą, su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane, pridedant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agent kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarb duodame kuogeriausią. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štorninkas privalo užlaikyti visada mųsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mųsų tautiečiai reikalaudami galėt pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovanai kokiems nors apgavikams sote aplinkėse. Štorninkai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mėsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašyklte po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm. & Main St., Plymouth, Pa.

A. J. BIERZYNSKI, Prezidentas

New City Savings Bank

4601 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Priima pinigus taupinimui ir moka 3 nuošimtį metams.

Biznieriams ir kitiems atidaro Checking Account.

Pasamdo Bankines Skryneles po $2.50 metams.

Siunčia pinigus į Lietuvą ir kitur.

Parduoda Šifkortes ant visų geriausių linijų, ir grįžantiems Lietuvon parupina Konsulio pašportą.

Apdraudžia nuo Ugnies, Nelaimių ir Vagių:—Namus, Biznius, Rakandus ir visokį turtą geriausiose kompanijose.

Skolina pinigus ant properčių Chicagoje.

Perka ir parduoda Namus ir Lotus Chicagoje.

Perkantiems propertis peržiuri „Abstracts'' pigiai ir gerai.

Išdirba dovierennostis ir visokius dokumentus, ir užtvirtina pas konsulį.

Visokius reikalus ir dalykus atlieka asmeniškai ir per laiškus.

Kiekviename reikale kreipkitės į **NEW CITY SAVINGS BANK,** o gausite **mandagų, greitą ir gerą patarnavimą.**

Lietuviszka Aparatu Dirbtuve.

Guodotinoms tautiškoms ir bažnytinėms draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas vėliavas, šarpas, juostas, ženklelius, kepures ir maršalkoms parėdus, teipgi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog jųsų darbas butų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz

1421 Division St. Chicago, Ill.
netoli Milwaukee Ave.

GERA PROGA.

GRAMATIKA	angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta)	**$1.00**
VAIKŲ DRAUGAS	arba kaip mokintis skaityt ir rašyt bemokintojo	**15c.**
ARITMETIKA	mokintis rokundų be mokintojo su paveikslais (apdaryta)	**35c.**
NAUJAS BUDAS	mokintis rašyt be mokintojo	**10c.**
	Viso	**$1.60**

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Tėvynės" ir $1.00 per Money Order, tai gaus visas 4 kningas ant 60 c. pigiaus.

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Akis Iszgazaminuoju dykai

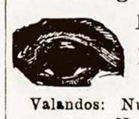

Pritaikant Stiklus

H. S. STONE

Akių specialistas

Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare. Nuo 7 iki 9 vakare.

399a Broadway, arti E. str. So. Boston, Mass.

DARBININKAI REIKALINGI.

Mes mokam $20 savaitėj agentams, kurie dirba del musų per visą dieną ir $8, kurie darbuojasi tiktai vakarais, pardavinėdami musų auksinius, sidabrinius ir nikelinius laikrodėlius ir retėžėlius savo draugams ir visokiems darbininkms žmonėms ant išmokesčio po $1, arba $2 mėnesyj. Mokame taipogi ir $15 savaitėj del agentų—pagelbininkų ir tulkių, kurie važinėja podrauge su musų agentų, šnekančiu angliškai. Patyrimas nereikalingas. Tik teisingi ir geri žmonės yra reikalaujami. Paduokit dabartinį savo užsiėmimą.

MANAGER—Box 384 Mad. Sq. Sta., Dept-79, New York City.

J. SKRITULSKAS

:-: NOTARIJUS IR AGENTAS :-:

Užlaikau geriausius gėrimus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, ku tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pininigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mėtingams ir veselijoms. Iš tolesnai miest meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS

26 Broad Street New Britain, Conn.
Telephone No. 550

VIENU DOLARU gali pradėti taupinimą MUSŲ BANKE ir gausi bankinę kningutą kuri su laiku atneš procentą.

JEIGU NORI siųsti pinigus į krajų skubiai ir saugiai, kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o liksi užganėdintas.

JEIGU NORI siųsti laivakortę į krajų, ar pats manai grįžti lietuvon, pirmiausiai kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o kiekviename reikale suteiksime sąžinišką patarimą. Keliaujantiems į Lietuvą parupinam nuo Konsulio pašportą.

JEIGU NORI atlikti kokį pininginį reikalą Krajuje, arba nori padaryti daviernast', pardavimo ir pirkimo aktą, kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o atliksime kuogeriausiai.

SUDĖTA KAUCIJA: $100,000.00

Visuose reikaluose kreipkitės į Musų Banką adresuodami šiteip:

A. GROCHOWKI & CO.

Cor. Bedford Ave & Grand st., Brooklyn, N. Y.